

BROEEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 2 - 2009

Berislav Grgic biskop av Tromsø s. 2-7

BISKOP BERISLAV GRGIC AV TROMSØ. FOTO: TOMASZ A. WACKO

Å stå for ditt åsyn

Søndag 29. mars tok biskop Berislav Grgic Tromsø stift i besittelse under en messe i Vår Frue kirke. Istedenfor tradisjonell leder, bringer Broen denne gang den nyordinerte biskopens preken fra hans første messefeiring som biskop.

Kjære venner!

Vi takker Gud for dagen i går. I dag, i denne kirken, ønsker vi å be Ham om hans hjelp for meg og for oss alle. Vi står her for Hans åsyn.

Jeg har valgt valgspåket: *Astare coram te [et tibi administrare]*, som er hentet fra annen Eukaristisk bønn, men opprinnelig står i Det gamle testamente.

"Astare coram te - å stå for ditt åsyn". I Det gamle testamente, i 5. Mosebok, bør dette leses i sammenheng med en bestemmelse at biskopen (og presten) ikke skal ha noe landstykke i Det hellige land – de lever ut fra Gud og for Gud. De skal ikke utføre vanlig arbeid

som er nødvendig for å opprettholde det daglige liv. Deres kall er "å stå foran Herren" – ha blikket festet på Ham og være der for Ham. Mens de andre dyrker det land som også biskopen lever av, så holder han verden i retning av Gud åpen. Med sitt blikk skal han leve knyttet til Ham. Når dette ordet nå i messens eukaristibønn står umiddelbart etter gavenes forvandling, etter at Herren er trådt inn i den bedende forsamling, så er det for oss ment å stå foran den Herre som er nærværende. I tidebønnens hymne som i fastetiden innleder lesningene, og som engang for munkene var timen for nattevake for Gud og menneskene, finnes en av fastetidens oppgaver: *arctius perstemus in custodia* – vi står beslutsomme på vakt. I den syriske munketradisjonen heter munkene "de stående". Det å stå var her et uttrykk for våkenhet. Biskopen skal være en som står på vakt. Han skal holde vakt mot det ondes inntrengende makter. Han skal holde verden våken for Gud. Han skal være en stående: stå oppreist overfor tidens strømninger. Oppreist i sannhet. Oppreist ved at man står for det gode. Å stå overfor Herren må dypest sett også være å inntå for menneskene overfor Herren. Og det må være å inntå for Kristus – for hans ord, hans sannhet, hans kjærlighet. Biskopen må stå oppreist, være fryktløs og beredt til å tåle pryl for Herrens skyld. Apostelgjerningene sier om apostlene: "De var lykkelige over å være funnet verdige til å bli vanæret for Navnets skyld" (5,41).

Biskopen må stå oppreist, være på vakt, være en stående. Men til dette kommer så tjenesten. I den gammeltestamentlige tekst har dette ordet vesentlig en kultisk betydning: Biskopen og

presten skulle utføre alle de kultiske handlinger som Loven krevde. Det de gjør i dette øyeblikket, i feiringen av eukaristien, er å tjene, med en tjeneste for Herren og en tjeneste for menneskene. I den kultus der Kristus blir brakt frem for Faderen, gir Han seg fullstendig for menneskene. Og i denne kultus, denne tjeneste, må biskopen gå inn.

Til denne tjenesten hører enda to andre aspekter. Ingen er sin herre så nær som tjeneren som har adgang til det mest private i hans liv. I så måte betyr tjeneste nærhet, krever fortrolighet. Denne fortroligheten har også et faremoment i seg: Det hellige som vi stadig møter, blir en vane for oss. Ærefrykten minsker. Gjennom alt det vanlige oppfatter vi ikke lenger det store, nye og overraskende, at Han selv er der, taler til oss, gir seg til oss. Denne tilvenning til det store, denne hjertets likegyldighet, må vi stadig på ny bekjempe, og alltid på ny erkjenne vår fattigdom og den nåde det innebærer at HAN alltid gir seg slik i våre hender. Å tjene betyr nærhet, men det betyr fremfor alt også lydighet. Tjeneren står under ordet: "Men la ikke min, men din vilje skje" (Luk 22,42). Med dette ordet har Jesus på Oljeberget ført den avgjørende kampen mot synden.

La oss, kjære prester, kjære ordensfolk og kjære søstre og brødre i dette vårt bispedømme Tromsø, med alle våre krefter, med alle våre evner, med alt Gud har gitt oss – hver for seg og alle sammen i felleskap – stå verdig foran Ham og tjene Ham slik Han gjorde det. Amen.

+ Berislav Grgic
Episcopus Praelatus Tromsoeanus
(Tromsø, Norge)

BROEN - Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av: Norsk Katolsk Bisperåd.
Nr. 2. 2009 Årg. 50. ISSN 0804-9297
Oslo katolske bispedømme Tlf.: 23 21 95 03
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse: Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaksjonssekretær:
Heidi Øyma (HØ) Tlf.: 23 21 95 03

Korrespondent Nord-Norge:
Stiftskontoret tlf.: 77 68 42 77
Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret tlf.: 73 52 77 05, faks: 73 52 87 90

Redaktør:
Kristine Dingstad (KD)

Redaksjon:
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)
Per Einar Odden (i permisjon) (PEO)
Kristina Solum (KS)
Gunnar Wicklund Hansen (GWH)

Grafisk utforming:
Peter Bjerke

Forsiden:
Berislav Grgic,
biskop av Tromsø.
Foto: Tomasz A. Wacko

Trykk: JMS Mediasystem
Opplag: 29.800

Gaver til Broen fra utlandet:
DnB Nor Bank ASA
Postadresse
0021 Oslo

BIC/SWIFT: PLUSNO22
IBAN: NO43 3000 2275 321

En festdag for Kirken

Berislav Grgic bispeviet i Tromsø

Msgr. Berislav Grgic ble lørdag 28. mars 2009 viet til biskop-prelat av Tromsø i en stappfull Tromsø domkirke. Høytideligheten begynte med en prosesjon av nonner og ordenssøstre fra inn- og utland som ble ledet inn i kirken. Hovedprosesjonen med ministranter, prester og biskoper kom så inn i kirken, mens menigheten sang alle 16 vers av "Herre Gud! Dit dyre Navn og Ære".

Alle foto: Tomasz A. Wacko

De tilstedeværende biskopene legger hendene på biskop-elektens hode før selve vielsesbønnen.

KARDINAL FRIEDRICH WETTER, erkebiskop emeritus av München, to erkebiskoper, ni biskoper, rundt 40 prester og tre diakoner deltok i seremonien. Blant de rundt 700 troende var det lokale og tilreisende katolikker fra inn- og utland, deriblant en stor delegasjon kroater fra osloområdet under ledelse av p. Marinko Pervan. Blant de spesielt inviterte gjester var fylkesmann Svein Ludvigsen, fylkesordfører Terje Olsen, ordfører Arild Hausberg og varaordfører Ljilana Kuhta Jeli fra Zagreb. Blant økumeniske gjester var biskopene Per Oskar Kjølås og Ola Steinholt (Dnk), prester fra Tromsø domkirke, representanter fra Frelsesarmeen og diverse andre kirkesamfunn. Også den nyvigslede biskopens søsken og øvrig familie deltok.

Biskop Grgic ble ordinert av biskop Bernt Eidsvig av Oslo (hovedordinator), biskop-emeritus Gerhard Schwenzer av Oslo (konordinator) og biskop Franjo Komarica av Banja Luka (konordinator).

Enestående innsats

Troende fra alle stiftets menigheter var kommet til seremonien, som var preget av stor dugnadsånd fra Kir-

kens medlemmer. Mange hadde lagt ned et imponerende arbeid i ukene og månedene før helgen. Vår Frues kirkekor sang, med forsterkninger fra kirkecoret i Bodø. Også barn fra Vår Frues menighet deltok med flott sang – "Herren er min hyrde". Evangelieverset ble sunget av nonnene fra Karmel kloster, som for anledningen hadde fått pavelig dispensasjon fra klausuren. Kirken var vakkert pyntet av Elisabethsøstrene, som også var sakristaner. P. Sigurd Markusen fra St. Hallvard, Oslo, var seremonimester. Også politiske myndigheter i by og fylke viste velvilje i anledning helgens arrangementer, og ikke minst viste Den norske kirke stor sjenerøsitet ved å låne ut domkirken til ordinasjonsmessen etter en rekordkort saksbehandling.

"Det Kristus gjør med din gave"

I sin preken i ordinasjonsmessen takket biskop Eidsvig spesielt bispedømmeadministrator Torbjørn Olsen, som etter biskop Gerhard Goebels død den 4. november 2006 "har satt hele sin energi og arbeidsevne inn for stiftets behov, og da snakker vi om store krefter og sterk utholdenhet" - noe

Biskop-elekten ligger utstrakt på gulvet under allehelgenslitaniet.

som resulterte i en spontan applaus. Biskop Eidsvig fortsatte med å berette om stiftets historie. Han omtalte avdøde biskop Goebel som "en person alle ble glad i. Han var en omsorgsfull sjelesørger som ikke bare ble oppsøkt av katolikker, og han hadde evnen til å finne praktiske løsninger på tilsynelatende uløselige problemer. Om biskop-elekten sa Eidsvig at han "på sjeldent vis hadde sine kollegers tillit",

Øverst t.v.: Tromsø lutherske domkirke var fullsatt under bispevielsen. T.h.: Pavebullen med utnevnelseteksten, under t.h.: Fra mottagelsen i Tromsø rådhus etter bispevielsen. Nederst: Biskop-elekt Berislav omgitt av msgr. Torbjørn Olsen t.v. og p. Wojciech Egliert t.h.

og at han ikke skydde noen "anstrengelser for prestenes velferd, heller ikke når det gjaldt menighetenes behov, om dette var i din tjeneste som kroatisk sjelsørger, generalvikar eller biskoppelig vikar for innvandrere." "Vi savnet deg da du flyttet sørover," fortsatte han. Biskop Eidsvig avsluttet sin preken med å referere til Grgics våpenskjold, som blant annet viser de fem brød og alfa og omega: "En gang gav en gutt i kjærlighet og tro Jesus alt han hadde fordi Jesus bad ham om det. Det ble mat for 5000 i ødemarken, et under gjort mulighet av kjærlighet og tro. Først og sist, gi ham alt han ber deg om. Det store som så skjer i Guds rike, er ikke i det du gir, men i det Kristus gjør med din gave."

Feiring hele helgen

Selve vielsen fant sted lørdagen, men hele helgen sto i feiringens tegn. På fredag var det stiftsfest for tilreisende som var kommet i buss fra hele stiftet. Også gjester fra de andre stiftene i Norge og fra utlandet var kommet, blant annet fra Norges Unge Katolikker, som arrangerte ungdomshelg i Tromsø i anledning bispevielsen. Kantinen ved Universitetet i Tromsø var fylt til siste plass med ca 350 deltagere. Under stiftsfesten var det hilsener og kunstneriske bidrag fra de ulike nordnorske menighetene. Etter vielsen på lørdag var det kirkecaffe i Tromsø rådhus vis à vis Vår Frue kirke. Kommunen hadde stilt de flotte lokalene gratis til disposisjon og støttet i

EVANGELIETS TJENER: En biskop er evangeliets tjener. Dette synliggjøres helt konkret i ritualer der evangelieloken holdes over hans hode. Øverst: En rekke kroater feiret sammen med biskopen.

tillegg begivenheten økonomisk. Også her var det naturligvis velkomsthilsener til den nye biskopen, blant annet fra Tromsøs ordfører Arild Hausberg, og fra Patrick Josephmary på vegne av ungene i Vår Frue menighet i Tromsø. På kvelden var det bankett for inviterte, hvor blant annet fylkesmann Ludvigsen og p. Edmund Jan Michalski, ordensgeneralen for Misjonærene av den hellige familie (MSF), som flesteparten av stiftets prester tilhører, sluttet seg til gratulantene.

Søndag 29. mars tok den nyviede biskopen stiftet i besittelse i en messe i Vår Frue domkirke. Han holdt da sin første preken som biskop av Tromsø (en preken som denne gang erstatter Broens tradisjonelle leder på s. 2). Kirken var alt for liten til at alle tilreisende kunne få plass, så mange deltok også i den høytidelige ungdomsmessen i Karmel kloster samme morgen med biskop Georg Müller som hovedcelebrant og kardinal Wetter blant concelebrantene.

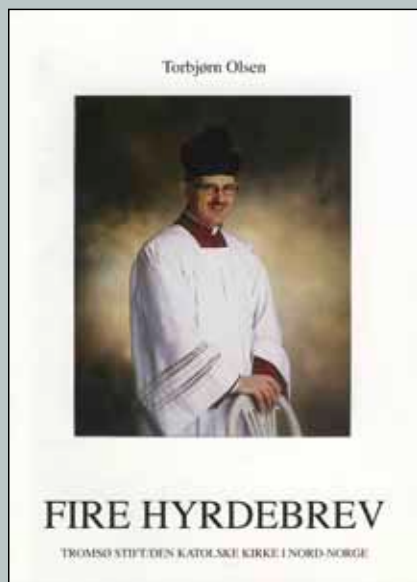
HHØ/KKD

Takket msgr. Olsen

Biskop Bernt Eidsvig innledet sin preken i ordinasjonsmessen med en særskilt takk til msgr. Torbjørn Olsen, noe som resulterte i spontan applaus i kirken:

Kjære Berislav, jeg taler ikke bare for oss begge, men for den lokale kirke og de tilstedeværende biskoper når jeg begynner med å takke prelat Torbjørn Olsen, som prestene i Tromsø stift valgte til sin tillitsmann og administrator etterat biskop Gerhard Goebel døde den 4. november 2006. Torbjørn har satt hele sin energi og arbeidsevne inn for stiftets behov, og da snakker vi om store krefter og sterk utholdenhet. Det er blitt en lang vakans, men vi kan takke administratoren og hans medarbeidere for at vakans ikke har betydd passivitet og initiativløshet. Du vil nok finne tingene i sin skjønneste orden når du går til skrivebord og arkivskuffer. Enda viktigere, stiftets prester vil være ved godt mot, samarbeids- og innsatsberedt.

Hele Eidsvigs preken kan leses på www.katolsk.no.

Msgr. Torbjørn Olsen, som har ledet Tromsø stift siden biskop Gerhard Goebels død i november 2006, har i sin periode som bispedømmeadministrator gitt ut fire hyrdebrev. I anledning administratorens offisielle avskjed søndagen før bispevielsen, publiserte Tromsø stift et eget hefte med hyrdebrevene. Heftet er ment som en åndelig "arv" fra msgr. Olsens administratortid i stiftet.

Biskop Berislav Grgic av Tromsø flankert av sine kolleger i Norge; f.v. biskop Bernt Eidsvig av Oslo, Georg Müller av Trondheim og biskop emeritus Gerhard Schwenzer av Oslo.

Biskop Berislav med biskop Franjo Komarica av Banja Luka.

Biskop Berislav med msgr. Olsen under stiftsfesten før vielsen.

Storslått gave til Polarmuseet

TO DAGER FØR BISPEVIELSEN hadde Oslo katolske bispedømme gleden av å kunne overrekke en storslått gave til Polarmuseet i Tromsø. Siden 1923 har OKB hatt i eie gjenstander fra Willem Barentsz leir, fra år 1597. Gjenstandene er tre spillbrikker, som sannsynligvis er utskåret av hvalrossstann og av ekspedisjonsmedlemmene selv, samt en vekt. Gaven ble overrakt av biskop Eidsvig, med biskopelekt Grgic til stede.

Willem Barentsz (1549-1597) var en nederlandsk oppdagelsesreisende som på tre ekspedisjoner forsøkte å finne nordøstlig gjennomfart fra Europa til Øst-Asia. Den første ekspedisjon (1594) hadde svært gunstige isforhold, og han nådde Novaja Zemlja og Karahavet. Ekspedisjonen året etter måtte

snu ved Vajgatsjstredet, da det var blokkert av is. Ved den siste ekspedisjonen (1596) fant man Bjørnøya og Spitsbergen. Barentsz forsøkte da å bevege seg mot Novaja Zemlja, men fartøyet satte seg fast i isen og ødelagt. Derved ble han tvunget til å overvintrere på øyens nordøstlige del, hvor to av hans menn døde. De gjenværende forlot i midten av juni 1597 overvintningsstedet i robåt. Under turen døde Barentsz og to andre deltagere, men 12 mann nådde den russiske kysten – hvor de ble reddet av et nederlandsk fartøy. Barentsz' vinterleir ble funnet av den norske ishavsskipper Elling Carlsen i 1871. Barentsburg, Barentshavet og Barentsøya er oppkalt etter ham.

Kilde: Store norske leksikon

Et godt representert NUK delte gleden med Berislav Grgic.

Biskop Grgics våpen

Våpenskjoldet med grønn bispehatt og seks dusker i tre rekker på hver side samt et gyllent bispekors, viser biskopens hierarkiske stilling og oppgave.

Skjoldet er firedelt:

Oppe til venstre og nede til høyre ser vi Tromsø stifts våpen.

Oppe til høyre og nede til venstre er biskopens personlige våpen, som viser til Guds ord (oppslått Bibel med den første og den siste bokstav i det greske alfabet - ALFA og OMEGA) og til eukaristien (fem brød, jf. brødunderet).

Valgspråket, **ASTARE CORAM TE** ([for at du holdt oss verdige til å] STÅ FOR DITT ÅSYN [og tjene deg]), er hentet fra den andre eukaristiske bønn.

Statistikk ved en bispevielse

Tromsø stift i tall

DEN FORRIGE BISKOPEN av Tromsø, Gerhard Goebel MSF, ble bispeviet så langt tilbake som i 1979, og det har skjedd store endringer i stiftet på disse 30 årene. Broen bringer her noen nøkkeltall fra 1980 og 31.12.2008. Tallene fra 1980 er basert på Vatikanets årbok *Annuario Pontificio*, men supplert og korrigert. Der de er runde, er det grunn til å tro de er upresise. Tallene fra 2008 er hentet fra stiftets rapport til Vatikanet.

Stiftets grunnflate i km²: 173.968
(hele stiftets areal (land og sjø),
hvorav Svalbard utgjør 61.022 km².)

Verken i 1980 eller 2008 hadde stiftet prestekandidater eller permanente diakoner.

Det stabile tallet på søstre dekker over flere viktige endringer. Det er en ny dominikanerinnkongregasjon som virker i Bodø i forhold til 1980. Mens alle søstre i stiftet i 1980 var apostoliske, er to tredjedeler av søstrene nå kontemplative. En betydelig større andel enn i 1980 er også bosatt i Tromsø by.

I tillegg til de nye menighetene er det i perioden også vigslet to kirker: St. Eystein, Bodø, i 1983, og Allehelgenskirken i Karmel, Tromsø,

Mer informasjon finner man i *Den katolske kirke i Nord-Norge - under MSF-overstyrer i 75 år - 1931-2006*.

1998, samt to kapeller hvor det er regelmessig messefeiring: Alta (2001) og Kirkenes (1998). Disse to siste hører under Hammerfest menighets område.

1. Personer og institusjoner

	2008	Merknader	1980	Merknader
Totalt folketall	461.977	Per 1. januar 2008, Svalbard ikke medregnet.	483 000	
Derav katolikker	2.373	Eksklusive katekumener og personer tilhørende annen ritus enn den latinske. Tallene avviker noe fra de tall som kan registreres eller eventuelt blir godkjent av fylkesmannen i Troms.	600	
Menigheter	7	De som er kommet til, er Narvik (1988, men kirken konsekret i 1976) og Mosjøen (2003, kirkevigslet 1997).	5	
Utdanningsinstitusjoner	1	Skolen i Bodø, oppstart 2004, nå 51 elever.	0	
Biskoper	0		1	Tysk
Sekularprester	2	Tysk og norsk	0	
Ordensprester	7	Polske. Tilhører Misjonærene av den Hellige Familie og Cistercienserordenen (O.Cist).	5	(4 tyske, en nederlandsk, alle tilhørende Misjonærene av den Hellige Familie)
Legbrødre	1	Polsk	0	
Søstre	21	Fra tre kongregasjoner: dominikanerinnene, St. Elisabethsøstrene og karmelittene. Virker i Bodø, Hammerfest og Tromsø.	21	Fra tre kongregasjoner: dominikanerinnene, St. Elisabethsøstrene og Jesu små søstre. Virker i Bodø, Hammerfest, Harstad og Tromsø.

2. Kirkelige handlinger

	2008	1980
Dåp (alle aldre)	36	5
Konfirmasjon	10	Vites ikke
Første kommunion	34	Vites ikke
Kanonisk inngåtte ekteskap	5	Vites ikke
Derav mellom to katolikker	0	Vites ikke
Konvertitter til Den katolske kirke (i kanonisk forstand)	4	Vites ikke
Utmeldte (i statlig forstand)	7	Vites ikke

Konvertittene vil vanligvis også inngå i statistikken over antall konfirmerte og antall til førstekommunion.

HHØ

Det ortodokse bidrag

Den 27. januar ble metropolit Kirill valgt til ny patriark for Den russisk-ortodokse kirke etter Aleksej II, som døde 5. desember i fjor. I den anledning har Broen fått en samtale med f. Kliment Huhtamäki ved Hl. Olga russisk-ortodokse menighet i Oslo.

– *Hva er Den ortodokse kirkes særskilte bidrag til kristendommen, og kan vi lære noe av dere?*

– Først vil jeg si at Den katolske kirke er den største av de kristne kirker med en svært lang tradisjon, så det blir nok litt ambisiøst å prøve å lære noe bort.

– Men for meg personlig har Den ortodokse kirke en fantastisk skatt i sitt liturgiske liv, med bysantinske røtter. Øst-Kirkens ritus ser annerledes ut. Når man kommer inn i en ortodoks kirke, ser man et kirkerom uten benker, med lysestaker, med ikoner (ofte en måte å fremstille Kristus på som unngår realisme og søker en åndelig sfære). Bare de ytre rammene bidrar til at gudstjenesten blir annerledes.

– Av konkrete læremessige forskjeller kan jeg nevne at tanken om pavens ufeilbarlighet er vanskelig å forstå for Øst-Kirken. Og det er en forskjell i synet på jomfru Maria. Hun er viktig for oss, og deler av hymnografien vår forherliger henne kanskje enda mer blomstrende. Men Den ortodokse kirke mener for eksempel at det ikke var noe overnaturlig ved måten hun ble unnfanget på [etter katolsk tro var Maria uten synd helt fra unnfangelsen av, red.anm.]. I tillegg er det jo spørsmålet om læresetningen om filioque i trosbekjennelsen. [At Ånden utgår fra faderen og sønnen. Dette siste er et vestlig tillegg i trosbekjennelsen, red. anm.] Mange teologer har sagt kategorisk at de ikke kunne godkjenne den katolske måten å lese dette på, mens andre igjen forsøker å forstå hvorfor denne setningen i sin tid ble lagt til.

– Vi har ikke en så sentral administrasjon, ingen pave, ikke så utviklet

kirkerettsystem. Den ortodokse kirke er nok mer basert på forsøk på å begripe og forstå hvordan oldtidens kristne tenkte, levde og hvilken ånd som fantes i deres menigheter. Den ortodokse har ikke klart å skrive ned så mange læresetninger på en så tydelig måte som Den katolske kirke.

– Det største spørsmålet for alle kristne er jo spørsmålet om frelse, og her tenker jeg at vi kanskje svarer litt forskjellig. For Øst-Kirken er den asketiske tradisjonen veldig viktig. Frelse en prosess med tre stadier: Renselse, helliggjørelse og guddommeliggjørelse. Når jeg ser på Den katolske kirke, synes jeg kanskje det juridiske får vel mye fokus, med spørsmål om dom og straff og avlat for våre synder. Men katolske teologer kjenner også den ortodokse tanken, og har aldri benektet at frelse kan forstås slik. Akkurat som vi kan finne teologer og helgener innen vår tradisjon som har vært svært katolske. Så her snakker vi om små nyanseforskjeller.

– *Hva tror du om mulighetene for et toppmøte mellom patriark Kirill og pave Benedikt XVI i nær fremtid?*

– Dette er nok en beslutning patriarken ikke står helt fritt til å ta selv. Han må ta hensyn til hva Kirkens folk tenker og tror, hvordan de ville ha reagert på et slikt møte. Jeg kan ikke tenke meg at det var patriark Aleksej som sto i veien for noe toppmøte før. Jeg tror ikke han personlig hadde noe imot paven. Hvis vår patriark hadde et offisielt møte med paven, ville det antageligvis ha ført til opprør og splittelse i den russiske kirken. Jeg tror at det som må til først er opplysnings- og holdningsarbeid. Det er viktig å huske at i Russland er det en hel generasjon som kom til Kirken uten fundamentale kunnskaper om Kirkens tro og historie. Derfor er det mange som er kategoriske og konservative, med et entydig syn på det katolske som en motpol til det ortodokse. Det er synd. Men jeg tror det er på grunn av denne stemningen at ledelsen ikke tør å ta større steg.

F. Kliment foran ikonostasen i Vår Frelsers ortodokse kirke i Oslo. Kirken ligger like ved St. Olav domkirke. Foto: Kristina Solum.

– *Kan du si noe om deres økumeniske arbeid i Norge og i verden?*

– Først situasjonen i Norge, som jeg kjenner best. Her er vi et lite trossamfunn. Vi startet opp St. Olga menighet i Oslo for 12 år siden, og vi har bare en prest her i menigheten. I prinsippet skulle vi gjerne vært med i Norges Kristne Råd, og vi sender alltid en gjesterepresentant, men vi har ikke ressurser til å være medlemmer i ordets rette forstand. Dette skyldes ikke skepsis til mellomkirkelig arbeid, men praktiske årsaker. Som prest som har det pastorale ansvaret for en menighet, har jeg valgt ikke å prioritere det økumeniske arbeidet, men heller menigheten min og det spirituelle livet der.

– På et mer personlig plan prøver jeg å holde kontakt med noen medlemmer av Den katolske og noen i Den norske kirken. Men jeg må si at det er lettere med katolikken, vi føler likevel at vi er nærmere romerkirken.

– På verdensbasis er Den russiskortodokse kirke med i Kirkens Verdensråd: Vi har vært aktive og sendt store delegasjoner til konferanser og møter, men de siste årene har man nok begynt å spørre seg hva som gir resultater og mening. Vi har vært sterke medlemmer, men kanskje er det tid for å se på konkrete spørsmål og finne nye måter å samarbeide på. For eksempel har patriark Kirill inngått et samarbeid med Den katolske kirke for å fremme og beskytte våre felles kristne verdier og tradisjoner.

De ortodokse kirkene

DEN RUSSISK-ORTODOKSE KIRKEN er den klart største av de ortodokse kirkene med anslagsvis 135 millioner medlemmer av i alt 300 millioner ortodokse (tallene er usikre). De ortodokse kirkene er organisert som nasjonale selvstendige kirker bundet sammen av felles tro. Et viktig enhetsbånd er liturgien som i hovedsak er den samme, men på ulike språk. De viktigste bispesetene innehas av patriarker. Den fremste blant disse i ære er patriarken av Konstantinopel, men de kristne på hans territorium er en liten minoritet og patriarkatet er hemmet av restriksjoner fra de tyrkiske myndighetene, som blant annet har stengt deres presteseminar. Patriarken av Konstantinopel har likevel en viktig funksjon internt blant de ortodokse kirkene og eksternt i økumenisk dialog.

De ortodokse kirkene er de som står Den romersk-katolske kirke nærmest i lærespørsmål. De må ikke forveksles med orientalske kirkene, som ofte også kalles ortodokse, for eksempel kopterne. Skillet mellom den vestlige og østlige form for kristendom, med sentrum i henholdsvis Roma og Konstantinopel, vokste frem i det første årtusen, men ble størsteparten av tiden betraktet som forskjellige, men forenlige, måter å være kristen på. Det var likevel perioder med splittelse, og denne ble endelig i 1054 etter det man først trodde var en forbigående krise. Det ble senere gjort en rekke forsøk på gjenforening, men disse ble vanskeliggjort av politiske forhold. Særlig tungtveiende var vestlige korsfareres plyndring av Konstantinopel i 1204, men også det faktum at Konstantinopel etter 1453 lå under tyrkisk herredømme. Myndighetene var ikke interessert i at kristne fra deres territorier hadde kontakt med vestlige ledere. I det 20. århundret ble dialogen tatt opp igjen. Stor symbolverdi hadde det da pave Paul VI og patriark Athenagoras av Konstantinopel under et møte i Jerusalem i 1964 trakk tilbake ekskommunikasjonene fra 1054.

HHØ

Patriark Kirill oppfordrer til samarbeid mellom kristne

Patriark Kirill av Den russisk-ortodokse kirke. Foto www.kremlin.ru

Å BÆRE VITNESBYRD om Kristus og evangeliets budskap er en grunnleggende plikt for kristne, og spesielt deres ledere. Dette skrev patriark Kirill i sin hilsen til Benedikt XVI, hvor han samtidig takket paven for dennes gratulasjoner i forbindelse med valget av patriark for Den russisk-ortodokse kirke.

Patriarken forklarte i sin hilsen at "blant de mange forpliktelsene til ledelsen i Den russisk-ortodokse kirke, er den grunnleggende nødvendighet å bære vitne til og bekrefte verdien av Evangeliet om Kristus i det moderne samfunn". Kirill sier han er overbevist om at dette skal bidra til "dialog og samarbeid mellom alle de som kaller seg kristne".

Patriarken forsikret paven at Den russisk-ortodokse kirke "vil fortsette å være åpen for samarbeid med de som følger Vår Herre Jesus Kristus, og

oppretholder det tradisjonelle syn på budskapets innhold som kristne bærer vitnesbyrd om i den moderne verden. Blant samarbeidspartnerne på dette området har Den katolske kirke av Roma en spesiell plass".

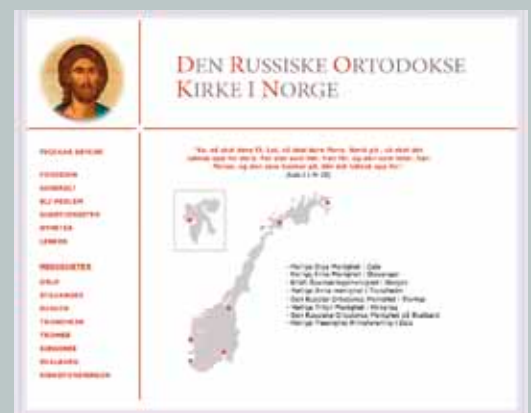
"Jeg har et oppriktig ønske om en fruktbar utvikling i forholdet mellom våre kirker", la Kirill til. Han ønsket også pave Benedikt XVI "fred, helse og Guds hjelp i sitt arbeid", og signerte sin hilsen "med hengivenhet i Herren".

Kirill møtte pave Benedikt XVI for første gang kort tid etter pavens innsettelse i april 2005, da som metropolitt og leder for Moskva-patriarkatets avdeling for økumeniske anliggender. De møttes også i mai 2006, og desember 2007.

ZEN - Zenit (13. februar 2009)

Ortodokse i Norge

DE ORTODOKSE KIRKENES nasjonale oppbygging gjenpeiles også i Norge, der det er flere menigheter. Den største av de ortodokse menighetene i Norge i dag er Den serbiske ortodokse menigheten i Oslo med mer enn 2000 medlemmer. Det bor til sammen ni ortodokse prester i Norge. Ca. 6-7.000 ortodokse i Norge er medlemsregistrert i en av menighetene. Det reelle tallet for ortodokse i Norge ligger sannsynligvis mellom 10.000 og 15.000.

Hjemmesider: www.ortodoks.no (Den russisk-ortodokse kirke) og www.ortodoks.com (Hl. Nikolai menighet).

Det annet vatikankonsil

– en trofast fornyelse

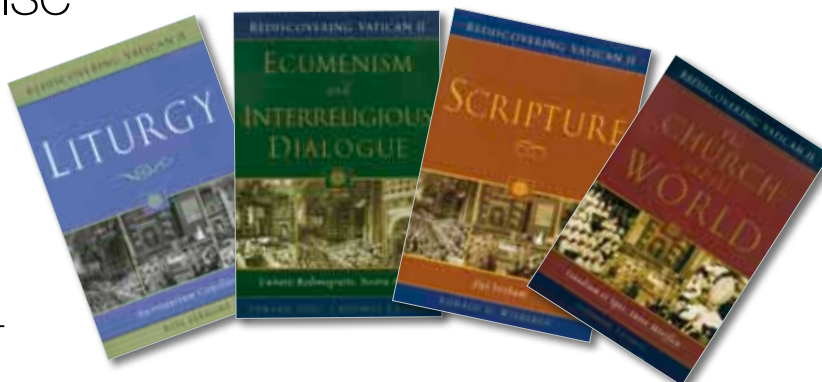
Av p. Fredrik Hansen

25. januar i år feiret Kirken 50-års-jubileet for pave Johannes XXIII's offentliggjøring av sin plan om å sammenkalle Det annet vatikankonsil, et kirke-møte med alle biskopene i Den katolske kirke. I den anledning, samt det stadig økende behov for informasjon om konsilet og den rolle det og dets budskap ennå spiller i Kirken, innleder Broen en ny artikkelserie om konsilet, hvor alle de 16 dokumentene vil bli presentert.

HISTORIEN om Det annet vatikankonsil (ofte bare omtalt som Vatikan II) begynner med valget av Johannes XXIII som pave 28. oktober 1958. Han var da 76 år, og ble betraktet som en «overgangspave», en som skulle lede Kirken trygt i noen år, mellom den mer formidable pave Pius XII (som i likhet med pave Pius XI hadde vurdert å sammenkalle et konsil) og en yngre etterfølger. Dette ble ikke tilfelle. Bare tre måneder etter at han ble valgt til pave, den 25. januar 1959, i et møte for kardinaler i St. Paul-basilikaen i Roma, annonserte pave Johannes XXIII tre planer: en synode for bispedømmet Roma (avholdt i 1960), en revisjon av kirkeretten (avsluttet først i 1983), og et nytt konsil. Reaksjonen var heller minimal, og Johannes XXIII fortalte senere at kardinalene reagerte med en «imponerende, men andaktsfull stillhet». Paven satte tre konkrete mål for konsilet: å fremme en bedre ordning av Kirken, enhet blant de kristne og fred i verden. Han gjorde det også klart at dette skulle være et konsil hvor sjelenes frelse, ikke fordømmelser, skulle være det sentrale.

Konsilene i Kirkens historie

Før Vatikan II hadde Kirken avholdt 20 konsiler. Ordet konsil (latin: forsamling) brukes idag vanligvis om de

Noen av bøkene i serien "Rediscovering Vatican II", utgitt på Paulist Press.

store kirkemøtene som gjelder for hele Kirken, mens ordet synode (gresk: forsamling) brukes om mindre kirke-møter, hvor biskopene fra en region, verdensdel eller som representanter for en gruppe biskoper deltar. I en særskilt stilling blant konsilene står de fire første: Nikea (år 325), Konstantinopel I (381), Efesus (431) og Kalkedon (451) som i sine dokumenter formulerte de viktigste momentene i den kristne tro. Trosbekjennelsen vi bruker i søndags-messen ble skrevet for de to første konsilene. Andre viktige konsil i nyere tid er konsilet i Trent (1545-1563), som var Kirkens svar på reformasjonen, og Vatikan I (1869-1870), hvor læren om pavens primat og ufeilbarlighet ble definert.

Men Kirken går helt tilbake til Apostlenes gjerninger (kapittel 15) for å finne konsilenes fødsel. I Kirkens raskt voksende misjonsarbeid dukket et noe komplisert spørsmål opp: Skal ikke-jøder som blir kristne måtte overholde alle de jødiske lovene? For å komme frem til en løsning for hele Kirken, ble det såkalte *Apostelmøtet* avholdt i ca. 49 e.Kr. Dette konsilet, hvor både St. Peter, St. Paul og de andre apostlene og sentrale disiplene deltok, kom frem til at hedningekristne ikke trengte å omskjæres og overholde de lovene som gjaldt særlig for jøder. Dette ble offentliggjort med ordene «Den Hellige Ånd og vi har besluttet» (Apg 15,28), som også senere er blitt brukt av konsilene for å tydeliggjøre at de ikke bare er samlinger av biskoper, men et uttrykk for Guds veiledning av Kirken ved biskopenes fellesskap.

Konsilet begynner sitt arbeid

Pave Johannes XXIII innledet forberedelsene til Vatikan II kort tid etter offentliggjøringen, og etter nesten fire år med forberedelser, hvor 10 kommisjoner hadde arbeidet seg gjennom hundrevis av forslag og forberedt 70 utkast til tekster, åpnet konsilet den 11. oktober 1962. I tillegg til omlag 2400 biskoper fra hele verden, hadde også lederne for de mannlige klosterordenene rett til å delta. I løpet av hele konsilet regner man med at nærmere 2800 konsilfedre (betegnelsen på en som deltar på et konsil) var til stede.

Konsilets arbeid fant sted i fire såkalte «sesjoner», arbeidsperioder hvor alle biskopene var samlet i Roma: 1) oktober-desember 1962; 2) september-desember 1963; 3) september-november 1964; 4) september-desember 1965. Konsilet fant sted i Peterskirken, som var utrustet med store tribuner langs sidene av hovedskipet hvor biskopene satt. I tråd med Kirkens tradisjon og lov brukte konsilet det latinske språk i alt sitt arbeid.

Fra Johannes XXIII til Paul VI

I Kirken er det kun paven selv som har rett til å sammenkalle og lede et konsil, noe som gjorde pave Johannes XXIII's død 3. juni 1963, ett år inn i konsilets arbeid, til et skjebnesvangert punkt. Det ville være helt opp til etterfølgerens arbeid om det skulle fortsette eller ikke. 21. juni 1963 valgte kardinalene Giovanni Battista Montini, erkebiskop av Milano, til ny pave, og han tok navnet Paul VI. Noe av det første han gjorde var å erklære at

konsilet skulle fortsette. Dette var ikke spesielt overraskende, da kardinal Montini hadde vært en sentral støttespiller for pave Johannes XXIII og en ivrig pådriver i konsilet. Som pave Paul VI var det han som ikke bare skulle offentliggjøre alle konsilets dokumenter, men også sette dem ut i livet etter konsilets avslutning.

Faktisk deltok hele fem paver i konsilets arbeid: Johannes XXIII og Paul VI som paver, Johannes Paul I og Johannes Paul II som biskoper, og nåværende pave Benedikt XVI som teologisk rådgiver for de tyske biskopene. Norge var representert med fire konsilfedre: biskop Jacob Mangers S.M. (Oslo), biskop John Willem Gran O.C.S.O (Oslo), biskop Johannes Rùth SS.CC. (Trondheim) og biskop Johannes Wember M.S.F. (Tromsø). Spesielt biskop Gran av Oslo ble en viktig ambassadør for konsilets arbeid og dokumenter her i Norge.

Konsilet ble høytidlig avsluttet i 7. desember 1965, etter å ha utarbeidet 16 dokumenter (se ramme). Som vanlig i Kirken, har dokumentene en offisiell tittel, samt en mer kjent tittel som er de første ordene i teksten. F.eks. Den dogmatiske konstitusjon om Kirken (dokumentets egentlige tittel) er bedre kjent som *Lumen Gentium*, fra dokumentets første setning: *Lumen Gentium cum sit Christus* (norsk oversettelse «Kristus er lyset for alle folk»).

Vatikan II i dag

Et gjennomgående slagord i løpet av konsilets arbeid var «ad fontes» – tilbake til kildene. I tråd med pave Johannes XXIII's ønske og plan, søkte konsilet å se tilbake til Kirkens opphav og arv (Bibelen, kirkefedrene og konsilene), og der finne de impulser, visjoner og ledetråder for å utruste Kirken for dens videre ferd, og gi den en ny giv i møte med en stadig forandrende verden. Det vil ennå ta tid før Kirken har virkelig gjort konsilets lære og budskap i hele sin fylde, men dette er hverken en byrde eller et valg. Pave Benedikt XVI, i messen med kardinale rett etter pavevalget, sa: «Jeg bekrefter mitt bestemte ønske om å fortsette å sette Det andre vatikankonsil ut i live». Denne oppgaven påfaller hele Kirken, og første sted i retning av dette er en virkelig forståelse av konsilets dokumenter. Denne serien i *Broen* søker å støtte dette, ved å presentere samtlige

Lørdagsretreter hos maristpatrene på Strømmen

Ønsker du å sette av tid til Gud?

Er det vanskelig å få fri en hel helg til å delta på retreter?

På en lørdagsretrett er du innbudt til å fordype deg i bønn og slippe Herren til i ditt liv innenfor en overkommelig ramme (kl. 09.45 - 16.45).

Kommende datoer:

18. april, 9. mai

Påmelding (minst én uke i forveien): Maristua, Kroken 15, 2010 Strømmen; tlf: 63 81 93 76

maristene.katolsk.no

Konsildokumentene

- Sacrosanctum concilium* – Gudstjenestens fornyelse
- Lumen gentium* – Kirken
- Dei Verbum* – Om Guds åpenbaring
- Gaudium et spes* – Kirken i verden av i dag
- Inter mirifica* – Om samfunnets meddelelsesmidler
- Unitatis redintegratio* – Den katolske kirke og de kristnes enhet
- Orientalium Ecclesiarum* – De orientalske katolske kirker
- Christus Dominus* – Om biskopenes hyrdeverv i kirken
- Perfectae caritatis* – Om ordenslivets tilpasning og fornyelse
- Apostolicam actuositatem* – Legfolkets apostolat
- Optatam totius* – Om prestenes tjeneste og liv
- Ad gentes* – Kirkens misjonsvirksomhet
- Presbyterorum ordinis* – Om presteutdannelsen
- Gravissimum educationis* – Den kristne oppdragelse
- Nostra aetate* – Om kirkens forhold til de ikke-kristne religioner
- Dignitatis humanae* – Om religionsfriheten

dokumenter på en klar og lettfattelig måte, samt peke på konsilets vedvarende rolle for Den katolske kirke.

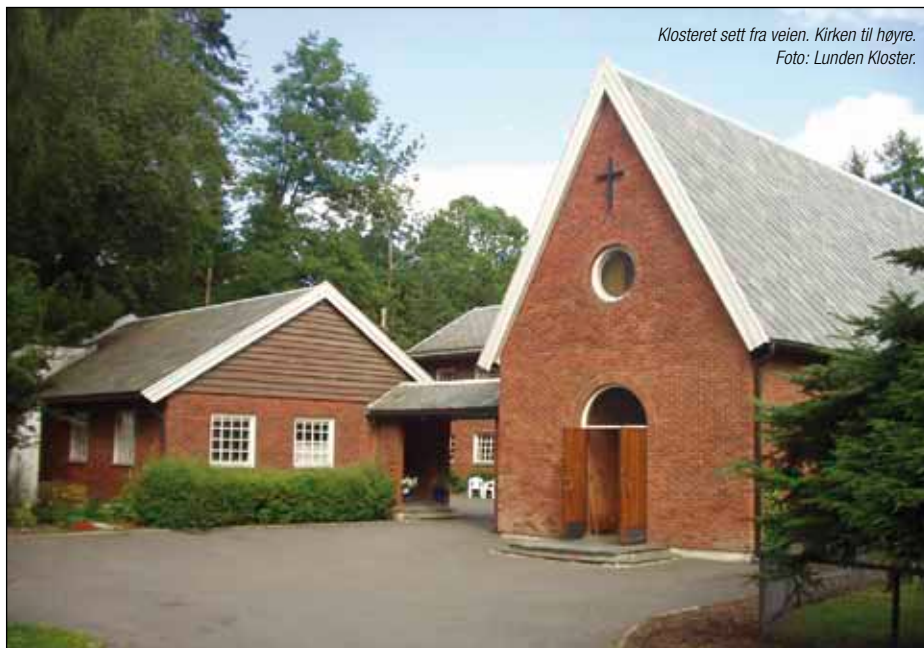
Bokserie om konsilet

Illustrasjonene til denne artikkelen er hentet fra en ny bokserie om konsilet. I det store og hele er det utlegningen av Det annet vatikankonsil all diskusjon i og om Den katolske kirke har dreid seg om etter at konsilet ble avsluttet i 1965. Brudd, eller kontinuitet? Gikk det for langt, eller har det ikke gått langt nok? Både konservative og progressive krefter bruker konsilet som belegg for sine argumenter. Derfor kan en bokserie som denne være både nyttig og betimelig. *Rediscovering Vatican II* gir innsiktsfulle presentasjoner av konsildokumentene – både forhistorien, debatten under konsilet, og implementeringen av dem. Språket er godt, eksemplene mange, og de som har skrevet dem er betydelige teologer og kirkefolk, som for eksempel kardinal Cassidy om økumenikk og interreligiøs dialog. Utmerket lesning både for dem som ønsker en oppfriskning og dem som gjerne vil lære mer.

ABH

Lunden kloster 50 år

Av Mette Nygård

I år feirer Lunden Kloster i Oslo sitt 50-årsjubileum som selvstendig kloster i dominikanerordenen.

IDEEN OM Å GRUNNLEGGE et norsk kontemplativt kvinnekloster ble unnfanget av to unge konvertitter, Marie Knudtzon og Ida Johnson. Begge var legdominikanere, og begge ønsket å tre inn i det planlagte klosteret. Ida Johnson begynte sitt novisiat i dominikanerinnestklosteret i Lourdes i Syd-Frankrike i 1927. Marie Knudtzon, som bodde på familieeiendommen Ulleberg gård, var enebarn og måtte pleie sin mor til hun døde i 1933. Etter dette var hun for syk selv til å kunne gå i kloster. Likevel var det hun som sørget for det økonomiske grunnlaget for en klostergrunnleggelse. Hun solgte familiegården og kjøpte isteden en stor eiendom på over 40 mål, Lunden gård, som ble skilt ut fra statsråd Mathiesens eiendom Linderud gård i Østre Aker, nordøst for hovedstaden.

Planen var at søster Ida sammen med franske søstre fra klosteret i Lourdes skulle slå seg ned på Lunden, men alt ble forsinket på grunn av 2. verdenskrig (1940-1945). Frk. Knudtzon ble boende på sin nye eiendom med hushjelp og leieboere. Først i 1951 ble

det gitt tillatelse fra dominikanernes ordensgeneral i Roma til å opprette et nytt kloster i Oslo.

Endelig: Søstrene ankommer Lunden

Etterkrigstiden var rik på klosterkall av alle arter. Dominikanerinnestklosteret i Lourdes hadde ingen betenkeligheter med å sende tolv søstre til Norge – et overveldende antall etter vår tids standard. Den første puljen etablerte sitt kloster i det gamle hovedhuset på Lunden gård med alt som hørte til et kontemplativt liv – streng klausur bak gitter, lange fasteperioder, botsøvelser og tidebønner på latin både natt og dag. Moderne ideer om språkkunnskaper og informasjon om land og folk lå utenfor deres tanker om hvorledes man skulle tjene Herren. De dyrket poteter og grønnsaker i sin store hage, plantet frukttrær og bærbusker. Resten måtte vente. Problemene var store, men iveren upåklagelig.

I 1959 oppnådde pionerene det de hadde lengtet etter: klosteret ble opprettet som kanonisk enhet, uavhengig av moderklosteret i Lourdes. Det er dette jubileet som feires i år.

Bygging

Etter noen år ble en del av eiendommen solgt for å finansiere byggingen av et nytt kloster, som sto ferdig i 1966,

med Gunnar og Sven Bjerke som arkitekter. Bygget var planlagt å kunne romme inntil 24 søstre og en gjesteavdeling, men på grunn av økonomiske vanskeligheter ble det opprinnelige bygget aldri fullført. I dag kan klosteret huse 12 søstre. Det har i tillegg en gjesteavdeling med syv rom.

Til 25 årsjubileet ble et nytt alter og tabernakel satt opp i klosterkirken. Ansvaret for utsmykningen ble tatt hånd om av biskop emeritus John Willem Gran, arkitekt Thomas Thiis-Evensen og bispedømmets kunstkommisjon i samarbeid med søstrene. Billedhugger Ragnhild Butenschøn laget de vakre skulpturene av Jomfru Maria og Sankt Dominikus. Hun hadde også laget korset som har hengt over alteret fra begynnelsen av, mens Finn Christensen laget det fine rosevinduet.

Sr. Ida og økumenikken

Søster Ida Sunniva Johnson var den første norske kontemplative dominikanerinne i Norge etter Reformasjonen. I løpet av 1960-årene kom det flere norske kall – søster Maria Cecilia Hougen, søster Turid Dominika Aas og søster Anne-Lise Strøm.

Søster Ida hadde vokst opp sammen med flere søsken i en misjonærfamilie på Madagaskar. Hun og søsteren Gunhild ble katolikker, hennes to brødre, Jon og Alex, ble henholdsvis prest og biskop i Den norske kirke. I 1972 holdt biskop Alex Johnson den første økumeniske gudstjeneste i Lunden kloster, en tradisjon som er holdt ved like hvert år siden da, i samarbeid med Tonsen menighet.

Klosterkirken på Lunden med sin ro og skjønnhet har alltid hatt en sterk tiltrekning på katolikker og andre kristne både i nærområdet og lenger unna. Helt fra den store flyktningbølgen slo inn over Norge i 1970-årene har klosterkirken nærmest fungert som sognekirke for Groruddalen, hvor en god del av befolkningen er katolikker.

Lunden i dag

I dag består klosterfelleskapet på Lunden av ni søstre fra Norge, Frankrike, Tyskland, Polen og Italia. Med

Søster Ida-Sunniva Johnson som novise i Lourdes i 1928. Foto: Lunden Kloster.

sin åpne og imøtekommende stil lever de opp til de gamle klostertradisjonene med gjestfrihet og toleranse. Samtidig ivaretar de dominikanerordenens spesielle karisma som forkynnere.

Søstrene holder trofast på sine liturgiske forpliktelser, lectio divina og tidebønner, men klosteret er ikke lenger lukket og innadvent, men åpent og ivaretakende overfor alle som søker kontakt, både overfor troende og ikke-troende, noe som kom til uttrykk da søster Anne-Lise Strøm, klosterets nåværende priorinne, fikk Norske kirkeakademiers Brobyggerpris for 2008.

7. juni feirer de sin 50-årsdag som selvstendig kloster: Gratulerer med dagen og *ad multos annos!*

Velkommen til jubileumsfeiring!

SØSTRENE ØNSKER ALLE VELKOMMEN til jubileumsdagen 7. juni. Den feires med høymesse kl 11.00 med biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. som hovedcelebrant. Etter messen er det mottagelse.

Den gang: Kommuniteten 7. juni 1959 med frk. Marie Knudzon, biskop Mangers og Msgr. Theas fra Lourdes. Foto: Lunden Kloster.

Og i dag. Kommuniteten 29. oktober 2008 med biskop Eidsvig. Foto: Lunden Kloster.

Lunden klostres saneringsprosjekt 2009

Vi ser oss nødt til å sette i gang med et saneringsprosjekt.

Vår takk går til enkeltpersoner, familier og klostre som sender sitt finansielle bidrag til oss.

Vår takk går også til hver og én av velgjørerne som støtter **Bonifatiuswerk** i Tyskland og gir sin støtte til **Ansgarwerkene** i flere tyske katolske bispedømmer.

Vi takker også **erkebispedømmet Köln** for dets spesielle støtte i denne anledning.

Alle monner drar! Grunnet disse sjeunerøse bidrag, som hittil har kommet inn på vår konto eller som er lovet

oss, blir det mulig å sette i gang med det forestående saneringsprosjektet. **Prosjektets første trinn omfatter forsterkning, isolering og drenering av bygningens grunnmurer.** Dette viktige arbeid kan foretas så snart de geologiske undersøkelsene er avsluttet.

Ønsker du også å gi ditt bidrag til saneringsprosjektet vårt? Beløpet kan overføres til vår konto 6092.06.04687. Bidraget kan også gis med skattefradrag – om det er ønskelig, vær vennlig å ta kontakt.

Hjertelig takk til dere alle – vi bevarer dere og deres anliggender i våre bønner.

Søster Anne-Lise og kommuniteten

Fru Dorothea Olbrich 80 år

Den 26. februar 2009 feiret den forhenværende leder for Ansgar-Werk i Osnabrück, fru Dorothea Olbrich, sin 80-årsdag. Ansgar-Werkene er svært viktige støtter for Den katolske kirke i Norden, og Dorothea Olbrichs innsats her har vært formidabel.

DAGEN BLE FEIRET med mottagelser hele dagen, bare avbrutt av en høytidelig festmiddag for de aller nærmeste. Biskop Bode av Osnabrück konselebrerte messen i katedralen i Osnabrück sammen med de tilreisende prester. Gjestene representerte, hver på sin måte, en periode på hennes livsvei, en vei for Gud og for medmennesker. Biskop Hubertus Brandenburg, som i sin tid var ungdomsprest, hentet fru Olbrich for 50 år siden fra bispedømmet Hildesheim til stillingen som ungdomsreferent i Bispedømmet Osnabrück.

I årene som fulgte, virket fru Olbrich i både Ludwig-Windhorst-Haus i Lingen og i Haus Ohrbeck ved Osnabrück, som ansvarlig for voksenopp-læringen. Inntil pensjonsalderen var

hun deretter ansvarlig for alle pastorale legmannstjenester i bispedømmet, for utdanning, virkeområde, ansettelses og videreutdanning.

I tjeneste for Norden

Da Biskop Dr. Helmut Hermann Wittler grunnla Ansgar-Werk i 1967 kom fru Olbrich inn i styret og arbeidet der som leder i nærmere 40 år – selvsagt frivillig og ulønnet! På denne tid oppsto det mange kontakter, og fru Olbrich satte seg personlig godt inn i de lokale forholdene i de nordiske land. Det oppsto mange varige vennskap.

Særlig vil vi nevne de 37 studieuker for prester og legfolk og de 35 studie- og senere retrettuker for ordenssøstrene under hennes ledelse. En videre hovedoppgave var ledsagelsen av prestestudentene som møttes hvert år til det såkalte PSP (Pro Scandiae Populis)-møtet, dette er nå utvidet til også å omfatte søstre før evige løfter.

Fru Olbrichs kontakt med de nordiske land kom tydelig til uttrykk på 80-årsdagen. Norden var representert ved sr. Rosaria Bernhart (offisiell representant for SKON – ordenssøstrene i Norge), sr. Anne-Lise Strøm, p. Kjell-Arild Pollestad og pastor Finn Arve fra Danmark.

Teksten på innbydelsene fru Olbrich hadde sendt ut, gjenspeiler hennes holdning i Kirkens tjeneste:

Jubilanten med roser fra SKON. Foto: Privat.

*Gå veien som Gud har vist deg,
om den er ujevn eller rett,
forlat den ikke,
hvordan den enn måtte være,
for det er din vei!*

Ad multos annos, kjære fru Dorothea!

*På vegne av OKB og SKON
Sr. Anne-Lise Strøm OP
Sr. Rosaria Bernhart CSSE*

**Les mer om Ansgar-Werkene på
www.ansgar-werk.de**

Ministrantleir 2009

Når: 29. juli - 2. august

Hvor: Mariaholm

Hvem: Ministranter fra 8 til 18+

Pris: 1000,-

Arrangør: Ministrantutvalget

Ansvarlig: Alexander Golding (tlf: 920 920 38, alexander.golding@katolsk.no)

Prest: p. Fredrik Hansen

Påmeldingsfrist: 31. mai 2009

Påmelding på www.nuk.no under aktiviteter, eller på mail til mu@katolsk.no. Påmeldingen må inneholde: fornavn, etternavn, kjønn, adresse, telefon, mail, fødselsdato, menighet og mail til foresatte for dem på under 18 år.

Ministrantleiren kommer til å være krydret med mye lek og moro, men også ministrantkatekeser og øvelser (også det kan dessuten være moro). Fordi ministrantlagene består av medlemmer i alle aldre, ønsker vi at denne leiren skal reflektere dette, der alle er med og alle har det gøy sammen.

– Ministrantutvalget

Sta. Clara menighet, Kongsvinger

...er en av Oslo katolske bispedømmes to yngste menigheter: Sammen med St. Gudmund menighet på Jessheim, ble Sta Clara menighet opprettet av biskop Bernt I. Eidsvig på 1. søndag i advent 2007, begge skilt ut fra St. Magnus på Lillestrøm.

STA. CLARA omfatter de seks kommunene i Glåmdalen, sør i Hedmark fylke. Befolkningstallet her er om lag 48.900, av dem var 312 katolikker registrert i vårt register ved årsskiftet.

Litt historikk

Pastor Duin, sognepresten i St. Torfinn på Hamar, som menigheten først var en del av, hadde uregelmessig messer og katekese for barna hjemme hos familien Tronsmo. Han besøkte mange hjem og ble et viktig bindeledd for katolikkene fra begynnelsen av 1970-tallet: "Hjemmebesøk er det åttende sakrament," mente pastor Duin. I en periode på slutten av 1970-tallet hjalp flere prester fra osloområdet med de månedlige messene. På 1980-tallet hadde en stor gruppe vietnamesiske katolikker bosatt seg i Kongsvinger, og månedlige messer på vietnamesisk kom i gang i 1985. Krematoriekapellet og senere Bedehuset i Kongsvinger sentrum ble brukt til messefeiringer. De vietnamesiske katolikkene ivret for å få egen katolsk kirke på Kongsvinger. Den sto ferdig sommeren 2001 og ble innviet av biskop Schwenzer 16. juni.

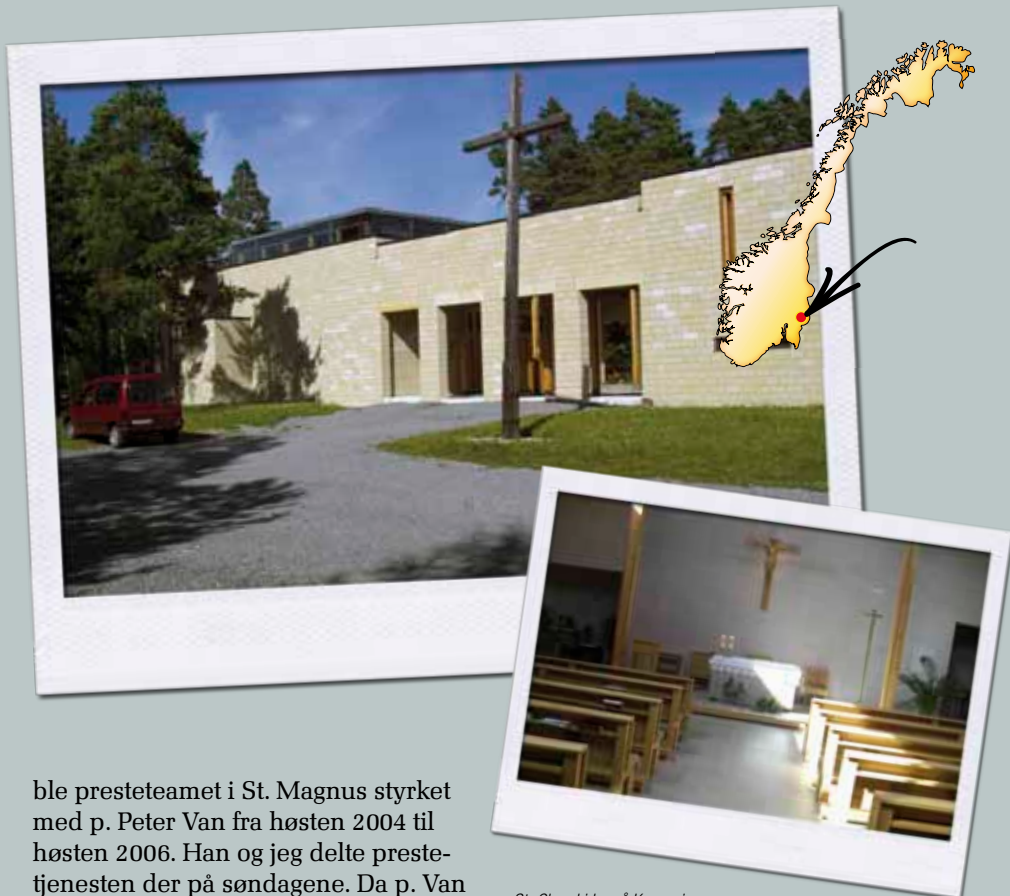
Kirken har rundt 120 sitteplasser. Over menighetssalen er det en liten hybelleilighet for presten. Det er godt å ha en base etter sene hjemmebesøk eller møter. I 2004 fikk sognepresten på Hamar også ansvaret for Lillehammer. Da bestemte biskop Schwenzer å overføre kirken og katolikkene sør i Hedmark til St. Magnus menighet på Lillestrøm, som hadde hatt en svært sterk vekst etter at hovedflyplassen ble flyttet til Gardermoen. Pga. den sterke veksten og den nye oppgaven på Kongsvinger,

ble presteteamet i St. Magnus styrket med p. Peter Van fra høsten 2004 til høsten 2006. Han og jeg delte prestetjenesten der på søndagene. Da p. Van fikk nye oppgaver fra høsten 2006, delte jeg min tid mellom Lillestrøm og Kongsvinger, med hovedvekt på Kongsvinger, hvor jeg siden har oppholdt meg to dager i uken for å foreta hjemmebesøk, gi undervisning og ha mer kontakt med Den norske kirke og lokale myndigheter.

Som ny menighet

Nå, som menigheten er opprettet, må katolikkene i Glåmdalen "lære å være menighet", ikke minst ved å ta den økonomiske byrden for kirkens vedlikehold og alle utgifter som en menighet har. I desember fikk vi endelig valgt et nytt menighetsråd etter bispedømmets nye regler. Det første, utpekte menighetsrådet møttes rundt en gang i måneden for å komme i gang, nå satser vi på møter ca. hver annen måned.

I slutten av oktober hadde menigheten *åpent hus* for naboer og venner, med omvisning i kirken og loppemarked, nytt-av-brukt-salg og salg av kaffe, kaker og nystekte vårruller i menighetssalen. Det ble et meget vellykket arrangement med et par hundre besøkende og en veldig positiv og glad atmosfære blant alle de frivillige, og meget innbringende for menighetens drift. Det gav mersmak, og vi vil ha et lignende arrangement i oktober 2009.

St. Clara kirke på Kongsvinger, ferdigstilt sommeren 2001.

For tiden er det 6-8 barn til undervisning for førstekommunion, og seks ungdommer forbereder seg til fermining. I tillegg gir to vietnamesiske søstre fra Oslo katekese på vietnamesisk for 10 barn i ulike alder.

Vi har messe hver søndag kl 15.00, alltid på norsk, men med lesninger regelmessig på polsk eller vietnamesisk noen søndager. Kirkebesøket er mellom 30 og 80, ofte rundt 50. P. Hai kommer fra Oslo og har messe på vietnamesisk den annen lørdag hver måned, kl. 17.00.

Menigheten er for liten til å ha egen administrasjon, så vi kjøper sekretærtjenester fra St. Magnus. Vi er meget fornøyd med ordningen.

Kom og besøk oss!

Du behøver ikke gå i messen i din hjemmemenighet hver søndag. Legg søndagsturen en gang til Sta. Clara på Kongsvinger!

P. Erik J. Ruud SM
Sogneadministrator

Foto: P. Andreas Rupprecht

Norge

Tautra Mariakloster 10 år

Fra innvielsen 25. mars 1999.

I strålende sol ble Tautra Mariakloster innviet den 25. mars 1999. Nærmere 200 mennesker fulgte grunnleggelsen av det nye cistercienserklosteret på øya i Trondheimsfjorden. Det skjedde 800 år etter at det første cistercienserklosteret ble grunnlagt der i 1207.

Helt fra begynnelsen av var det klart for de sju søstrene at deres virke i Norge skulle være økumenisk og at deres oppgave var å være et bønnens nærvær og stille vitnesbyrd om Kristi kjærlighet her i Midt-Norge. Etter 10 år kan en trygt konstatere at det er det blitt! Søstrene ble ønsket varmt "velkommen tilbake" på Tautra – etter 450 år, og raskt integrert i nærmiljøet. De fikk også sin naturlige plass i det gode økumeniske fellesskapet i Midt-Norge. Søstrene livnærer seg ved å produsere vegetabiliske såper og kremer. Klosteret har nå også fått en novise og en postulant, noe som gir godt håp for fremtiden. Interessen for klosteret har vært overveldende og til våren åpner søstrene et eget besøkssenter med informasjon om og presentasjon av klosterlivet.

Mer om klosterets tilblivelse kan man finne i *Historien om støttegruppen for Tautra*.

Unn L. Madsø, for Støttegruppen for Tautra Mariakloster

Katolsk rettshjelp i OKB

Biskop Bernt Eidsvig og kurialråd Ulrik Sverdrup-Thygeson ønsker å begynne en ny virksomhet i regi av Oslo katolske bispedømme: et juridisk kontor, som en del av bispedømmets samlede diakonale virksomhet. Det innebærer at den juridiske assistanse

som gis, skal være så rimelig som mulig, og at man tar sikte på å komme i møte personer som ikke har råd til å betale vanlige utgifter til advokat, eksempelvis innvandrere. Kontoret vil også ha som siktemål å kunne yte juridisk assistanse til katolske institusjoner i hele landet.

Virksomheten vil bli etablert som en egen institusjon innen bispedømmet. Det vil bli forsøkt å finne kontorplass i nærheten av bispedømmets lokaler i Akersveien, hvor det for tiden ikke er rom for den planlagte ekspansjon. Sverdrup-Thygeson, som er jurist, vil stå for oppbyggingen, og virksomheten vil få navnet "Katolsk rettshjelp". Håpet er at man med tiden kan bli flere personer, og om mulig vil man gjerne kunne trekke inn pensjonerte jurister som kan tenke seg å yte denne form for diakoni.

Sverdrup-Thygeson vil helst komme i gang så snart som mulig, og fratreden i nåværende stilling er avtalt til 1. juni i år. Han vil i det første året bruke mye av sin tid til å få på plass det som trengs for virksomheten.

Også København bispedømme har satt i gang en tilsvarende diakonal virksomhet. Ettersom våre liv blir stadig mer omsluttet av lover og regler, og det blir vanskeligere for vanlige mennesker å orientere seg og kunne ivareta og beskytte sine interesser på en god måte, ikke minst overfor det offentlige, fremstår betydningen av et diakonat for juridisk assistanse som viktig og fremtidsrettet.

Bispedømmet vil med det første utlyse stillingen som vil bli ledig etter Sverdrup-Thygeson.

Opprettelse av skolekontor i OKB

Med over 1.100 elever og nær 200 ansatte, er de katolske skolene i dag Kirkens største institusjoner i Norge. Skolene står overfor store utfordringer i tiden som kommer:

- I løpet av noen år planlegges etablering av et katolsk gymnas i Bergen.
- St. Sunniva skole må forberede en modernisering av sitt skoleanlegg.
- St. Franciskus skole i Arendal er kommet langt gjennom en fin utvikling de senere årene, men har fortsatt planer om videre utvikling.
- I Tromsø stift har de i løpet av de siste årene maktet å etablere en

ny katolsk skole i Bodø. OKB har ikke hatt kapasitet til å gå inn i ideer som har vært luftet lokalt, om nye katolske skoler.

Det er nå bestemt at det skal opprettes et skolekontor i OKB for å ivareta bispedømmets interesser og forpliktelser i forbindelse med skolesaker. Kontoret vil i første omgang betjenes av én stilling, en skoleråd, som vil være min delegerte i alle saker som gjelder katolske skoler. Jeg har bedt nåværende rektor ved St. Paul skole, Gjermund Høgh, om å tre inn i stillingen som skoleråd.

Stillingen opprettes fra 1. august 2009, eventuelt noe senere, om det er nødvendig for å få besatt stillingen som blir ledig som rektor ved St. Paul. Skoleråden får sete i Bergen, og rundt halvparten av arbeidsoppgavene vil bli knyttet til forberedelse av gymnaset, med tentativ oppstart i midlertidige lokaler fra høsten 2011 inntil nåværende Florida sykehus er ombygget til skoleformål.

In Christo,
+Bernt Eidsvig Can.Reg.

Bidrag til Mariaholm

Norges Unge Katolikkers representant i Mariaholms styre, Paul Maric, arrangerte lørdag 21. februar dugnad på Mariaholm, for å vaske de nye stolene til spisesalen, plassere dem ut og fjerne de gamle stolene. I alt 100 nye stoler ble vasket og satt på plass, blant annet med hjelp fra konfirmantene i St. Olav menighet i Oslo. I mars ga en anonym giver et splittet nytt lydanlegg til NUK og Mariaholm. Mariaholm er en kjær møteplass for katolikker i ulike aldre, men har behov for oppgradering, noe som er vanskelig å få til med Oslo katolske bispedømmes anstrengte økonomi. Allerede vanlig drift av stedet er svært kostbart. Derfor er alle bidrag av denne typen velkomne.

-HHØ

Oslo katolske bispedømme takker for støtte til oppussing av biskopens leilighet

Takket være givere fra inn- og utland er biskopens leilighet og stue nå ferdig oppusset. Ikke bare biskop Eidsvig har glede av de nyoppussete rommene, som er utstyrt med både hans private og OKBs møbler. Biskopens spisestue brukes ved offisielle middager, og stuen brukes hele dagen, til møter og mottagelser. OKB vil særlig takke Stift Klosterneuburg for å ha båret mesteparten av utgiftene til oppussing.

Biskopens stue.
Billy bokhyller fra IKEA blir pene med litt fasadebehandling.

Biskopens spisestue.
Konsollspeil og -bord er arv etter biskop Gran.

**Rekord for
Adventsaksjonen - igjen**

caritas

Da er adventsaksjonspengene for 2008 overført til Caritas, medregnet bidrag som var sendt direkte dit, ble resultatet hele 477.689,49 kr! Den forrige rekorden fra 2006 var ca 90 000 lavere. NUK og Caritas gratulerer og takker så mye for det store engasjementet og all innsats. En særlig gratulasjon til St. Hallvard i Oslo som samlet inn mest penger alt i alt, og Mariakirken på Lillehammer som samlet inn mest i forhold til antall katolikker i menigheten.

HHØ

NUK trenger (voksne) kokker!

Norges Unge Katolikker (NUK) trenger kokker på sine arrangementer. Nå går NUKs leder ut og utfordrer den voksne generasjon.

Jardar Maatje, leder i NUK, Hvorfor gjør dere dette?

– NUK har svært mange arrangementer i løpet av et år, både ukelange leirer og helgearrangementer. For at disse skal fungere, trengs det frivillige ledere. I de siste årene har det vært stadig vanskeligere å få tak i kokker. Vi ønsker både unge og litt eldre kokker velkommen. De fleste lederne våre er unge, vi trenger å få tak i eldre ledere i tillegg. De er også ofte mer vant med å lage mat fra bunnen av og til større grupper. (Budsjettene våre tåler ikke halvfabrikata.)

Foto: Camilla Cselenyi.

Hva får man for å være kokk på leir?
– Man jobber gratis, men man får mye igjen for det. Ikke minst fellesskapet i lederteamet – men også gleden over å gjøre tjeneste i Kirkens barne- og ungdomsarbeid gjennom en praktisk og helt uunnværlig oppgave. Synes du dette høres interessant ut, kontakt NUK på nuk@nuk.no eller 23 21 95 40.

Utenriks

Pavens besøk til Kamerun og Angola 17.-23. mars

Pave Benedikt XVI gjennomførte i mars sin 11. apostoliske reise. Afrika-besøket ble i vestlige medier overskygget av uttalelsene om kondomer som paven kom med på flyet til Kamerun. På et direkte spørsmål fra en journalist, svarte Den hellige far at man ikke kan løse AIDS-pandemien med distribusjon av kondomer, og at dette snarere kan øke problemet. Paven fremla "menneskeligjøring av seksualiteten" og et sant vennskap med dem som er smittet, som Kirkens viktige bi-

drag i kampen mot AIDS. Standpunktet er i tråd med Vatikanets lange tradisjon på området, og samtidig på linje med de fleste afrikanske biskoper, som i stedet for kondomer har oppfordret til avholdskampanjer som den beste måte å bekjempe AIDS på.

Under sitt tredagers besøk til Kamerun hadde paven et fullstappet program – med taler og møter – og over alt møtte han store og entusiastiske folkemengder.

Et av de mest minneverdige øyeblikkene kom da Den hellige far refset korrupsjonskulturen i landet, med den korrupsjonsanklagede president Paul Biya ved sin side. Paven oppfordret også kristne til å utfordre den

tilstedeværende korrupsjonen som mange observatører ser på som det største hinderet for utvikling i afrikanske land. "En kristen kan aldri tie i møte med lidelse eller vold, fattigdom eller sult, korrupsjon eller maktmisbruk," uttalte paven.

Benedikt XVI møtte også ledere for de muslimske trossamfunn og roste den interreligiøse harmoni i landet, og oppfordret til videre kristen-muslimsk samarbeid. I sin tale til de muslimske geistlige berørte Benedikt også forholdet mellom tro og fornuft, og omtalte "religionens viktige oppgave til å fremvise den menneskelige fornufts store potensial, som i seg selv er en gave fra Gud og som opphøyes gjennom åpenbaring og tro".

På festdagen for Den hellige Josef overrakte paven *Instrumentum laboris*, arbeidsdokumentene som skal behandles under bispesynoden om Afrika førstkommende oktober, og foran tusenvis av troende proklamerte han samtidig at "Afrika kan bli et håpets kontinent!"

I sin velkomsttale i Angola uttalte han: "Jeg kommer fra et land som opplevde krig og splittelser grunnet umenneskelige ideologier, og jeg er sterkt opptatt av dialog som et middel til å overvinne konflikter".

Senere under Angola-besøket tok paven opp problemer med kvinnediskriminering, og fordømte "den ufattelige praksis" med seksuell vold og utnyttelse som fører med seg traumer og ydmykelser for kvinner.

Kirken er på de fattiges side og vil på alle måter fortsette å støtte familier som er rammet av de tragiske konsekvenser av AIDS, og samtidig promotere kvinner og menns verdighet og likhet, var pavens budskap da han møtte det politiske og diplomatiske korps i Luanda.

Høydepunktet i Angola var utenrørsmissen i landets hovedstad, som samlet over en million mennesker. I sin preken fokuserte Benedikt XVI på Guds kjærlighets seier over krig og synd.

Etter hjemkomsten har paven uttrykt sin store glede over reisen og det fargerike trosliv i de afrikanske land. Kommentatorer har også påpekt at Benedikt gjorde en sær god figur, og virket velinformert om situasjonen i Angola og Kamerun. Med sitt klare budskap om håpet i troen, kvinners rettigheter, menneskets ukrenkelige verdighet og fordømmelsen av totalitarisme og overtro, har pave Benedikt XVI vist seg som en relevant og viktig lederfigur for kirken i Afrika.

Andreas Dingstad, Katolsk Informasjonstjeneste

Paven med oppklarende brev om opphevelsen av ekskommunikasjon

Pave Benedikt XVI's opphevelse av ekskommunikasjonen av de fire biskoper tilhørende prestebroderskapet Pius X, SSPX, førte til en voldsom mediestorm. Kontroversen ble utløst da en av biskopene, Richard Williamson, på svensk TV i januar benektet eksistensen av nazistenes gasskamre, og samtidig påsto at kun 200-300 000 jøder døde i tysk fangenskap under annen verdenskrig.

Både innad i Kirken og i sekulære medier har paven møtt sterk kritikk for avgjørelsen. Forvirringen har vært stor rundt hva en opphevelse betyr, og hva intensjonen egentlig var.

Vatikanets statssekretariat kom den 4. februar med en uttalelse som fordømte Williamsons uttalelser, og presiserte at en betingelse for en fremtidig anerkjennelse av SSPX vil være en full anerkjennelse av Annet Vatikankonsil.

Det store mediefokuset fikk også konsekvenser internt i prestebroderskapet. Christian Bouchacourt, leder for SSPX i Sør-Amerika, avskjediget Biskop Williamson som leder for SSPXs presteseminar i landet og gjentok erklæringen fra broderskapets generalsuperior, Bernhard Fellay, om at prelatens antisemittiske holdninger "ikke på noen måte gjenspeiler SSPXs holdninger."

Argentinske myndigheter annonserte senere at Williamson hadde ti dager på seg til å forlate landet, eller bli utvist. Da han landet i London, ble han blant annet møtt av den kjente antisemitten David Irving.

En uke etter hjemkomsten til England, offentliggjorde Williamsonet brev hvor han ba om tilgivelse for sine uttalelser og sa at "hvis jeg på forhånd hadde kjent til skaden de ville påføre særlig Kirken, men også de overlevende og slektninger av ofrene for urettferdigheter begått under Det tredje riket, ville jeg ikke ha kommet med dem." Men noen eksplisitt innholdsmessig tilbaketrekkelse av sine ytringer om Holocaust, kom han ikke med.

Unnskyldningen ble avvist av Vatikanets pressetalsmann pater Federico Lombardi, med gjentatt krav om at "biskopen må distansere seg på fullstendig utvetydig og offentlig måte fra sine uttrykte standpunkter vedrørende Shoa."

Saken tok en ny vending da paven den 10. mars offentliggjorde et oppklarende brev til Kirkens biskoper om den kontroversielle saken. I en uvanlig personlig stil reflekterer Benedikt rundt årsaken til og intensjonen bak opphevelsen, tar for seg kritikken fra folk innad i Kirken og beklager samtidig at Williamsons holdninger ikke var kjent da opphevelsen fant sted:

"Jeg hører at hvis man oppmerksomt hadde fulgt med på de informasjonene tilgjengelig på internettet, ville det vært mulig å oppfatte problemet til rett tid. Jeg lærer av det at vi ved Den hellige stol i fremtiden må akte mer oppmerksomt på denne nyhetskilden. Det faktum at selv katolikker som tross alt hadde større mulighet til å kjenne situasjonen bedre, anså det som nødvendig å gå til åpne angrep på meg, har bedrøvet meg. Av nettopp denne grunn vil jeg særskilt takke våre jødiske venner, som raskt bidro til å oppklare misforståelsen og gjenopprette den vennskapelige ånd og tillit som var gjeldende i Johannes Paul II's dager og også i mitt pontifikat. Takk Gud for at den lever videre."

Pavens brev kan leses i sin helhet, i norsk oversettelse, på www.katolsk.no.

Andreas Dingstad, Katolsk Informasjonstjeneste

Tragisk abortsak i Brasil

Norske og internasjonale medier rapporterte i begynnelsen av mars om den tragiske saken i Brasil, hvor en ni år gammel jente fikk utført en abort etter å ha blitt gravid ved en horribel voldtekt utført av sin egen stefar. Den katolske kirke i Brasil fikk sterk kritikk i mediene etter meldingene om at jentas familie og legene som utførte aborten, var blitt ekskommunisert.

Erkebiskopen av Recife, Jose Cardoso Sobrinho, fordømte aborten og uttalte at selv om saken var trist, var det virkelige problemet at de ufødte barna er to uskyldige personer med rett til å leve.

Sobrinho hadde i følge massemediene henvist til at alle som medvirker til en slik abort, ifølge kirkeloven automatisk blir rammet av den kirkelige ekskommunikasjonsstraff. Dette utløste en storm av indignasjon i den brasilianske offentlighet. Enkelte medier meldte også at jenta selv ble ekskommunisert som følge av aborten, noe som ikke stemte.

Saken tok en ny vending da presidenten for Det pavelige akademi for livet, erkebiskop Rino Fisichella, i et oppslag i L'Osservatore Romano, gikk ut mot erkebiskopen av Recife. I artikkelen skriver Fisichella at "troverdigheten til Kirkens lære" er blitt skadet av erkebiskopens ytringer.

"Før man i det hele tatt tenkte på ekskommunisering, var det nødvendig og presserende å beskytte hennes uskyldige liv og bringe henne tilbake til et menneskelig nivå, noe som vi i Kirken bør være eksperter på", uttalte Fisichella. "Dette er dessverre ikke det som skjedde, og det har påvirket vår læres troverdighet, som i manges øyne tolkes som insensitiv, uforståelig og ubarmhjertig", fortsatte erkebiskopen. Brevet vakte oppsikt i internasjonale medier, siden erkebiskop Fisichella regnes som Vatikanets høyestrangerende livsvernsgeistlige.

Abort er ulovlig i Brasil, unntatt i voldtekstilfeller eller hvis mors liv er i fare.

I Norge så biskop Bernt Eidsvig det den 10. mars som nødvendig å rykke ut med en pressemelding om saken, hvor han blant annet presiserte det følgende (hele pressemeldingen kan leses på www.katolsk.no):

"Det er sant at Den katolske kirke lærer at de som gjennomfører eller bidrar til en abort blir automatisk ekskommunisert (ekskommunisert latæ sententiæ). Grunnen til dette er at Kirken vil beskytte det absolutt svakeste og mest forsvarsløse medlem av den menneskelige familie, nemlig det ufødte barn. Derfor anser alltid Kirken abort som et onde, og som prest og biskop vil jeg aldri kunne sanksjonere en abort. I dette ekstreme tilfellet må Kirken imidlertid først og fremst se sitt pastorale ansvar for den voldtatte piken og hennes fortvilede mor, som trenger trøst og lindring. Kirken må ikke utelukke seg selv fra muligheten til å gi dette. I tillegg har jeg svært vanskelig for å se

at moren moralsk sett kan klandres for å ha fulgt legenes råd. Noen ganger stiller livet oss i situasjoner hvor man må velge mellom to onder. I slike uløselige dilemmaer må man forsøke å velge det minste. I denne fortvilede saken vil man ikke kunne komme frem til gode løsninger hvor ingen blir skadelidende."

"Det stemmer som mediene melder at overgriperen, som bærer den egentlige skylden her, ikke er ekskommunisert. Det er riktig at han ikke ved sine groteske handlinger har pådratt seg den juridiske straffen ekskommunikasjon, men det betyr ikke at han ikke har pådratt seg en kirkelig straff. Alle som begår slike alvorlige synder stiller seg selv utenfor det kirkelige sakramentale fellesskap. Denne straffen vedvarer til overgriperen eventuelt viser oppriktig anger for sine synder, er villig til å gjøre opp for seg, og oppsøker Kirken for forsoning gjennom skriftemålets sakrament. Det at enkelte synder er forbundet med direkte ekskommunikasjon, betyr ikke at de nødvendigvis er mer alvorlige enn andre. Misbruk av barn er en av de aller verste forbrytelser som tenkes kan, og en handling Kirken sterkt fordømmer. Selv er jeg ikke i tvil om hvor skylden ligger i denne sak, den ligger hos overgriper."

Andreas Dingstad, Katolsk Informasjonstjeneste

Paven utroper et "presteår"

Pave Benedikt XVI skal proklamere et år for prester i anledning 150-årsjubileet for Den hellige Johannes Maria Vianneys død. Tema for presteåret er "Kristi trofasthet, presters trofasthet". Benedikt XVI skal etter planene

åpne året ved en vesper den 19. juni, på Jesu Hjerterfest, i nærvær av Den hellige Johannes Maria Vianneys relikvier. Avslutningsseremonien finner sted nøyaktig ett år senere, med et verdensmøte for prester på Petersplassen.

I løpet av presteåret skal Vatikanet publisere et direktiv for skriftefedre og åndelige veiledere, og også en samling tekster av Den hellige far - om kjernen i en prests liv og misjon i den moderne verden. I tillegg skal pave Benedikt offisielt proklamere Den hellige Johannes Vianney som "skytshelgen for alle verdens prester". Kongregasjonen for kleresiet vil i løpet av året særskilt arbeide for å "understreke presteskapets rolle og misjon i Kirken og i den moderne samfunn". Et annet mål er å fokusere på en styrket formasjon av prester og pretestudenter.

ZEN - Zenit

Vatikanets nettsted på kinesisk - blir sensurert

Kinesisk er siste tilskudd på Vatikanets nettsted. Med dette fikk nettstedet www.vatican.va sitt åttende språk, ved siden av italiensk, engelsk, fransk, spansk, tysk, portugisisk og latin. Tekstene er tilgjengelige både ved tradisjonelle og forenklede kinesiske skrifteegn. Noen dager etter at nettstedet kom i drift, 19. mars, meldte Asia News at deler av det er blokkert for brukere i Kina - nemlig pavens brev til kinesiske katolikker, fra 2007.

VIS - Vatican Information Service/AsiaNews

Roma i oktober

P. Aage Hauken OP inviterer til ny, spennende tematur med omvisninger formiddager og ettermiddager, heldagsutflukt til Herculaneum, besøk i utgravningene under Peterskirken til apostelen Peters grav med Vatikanets guide (på engelsk) med mer.

Informasjon & påmelding:
Wenche How: wehow@start.no
eller 99 23 97 69.

Brødre og søstre

Av Peter Kristvik Risholm, Caritas Norge

Den 34 år gamle John Bosco Komakech Aludi er den nye direktøren i Caritas Gulu. I staben har han 69 dedikerte medarbeidere. Han har lenge jobbet som sosialarbeider og har opparbeidet seg god erfaring innen sosialpastoralt arbeid. Han er svært godt kjent med situasjonen i Nord-Uganda, og har jobbet med konfliktene i området. John Bosco var også involvert i den prisbelønte dokumentarfilmen "Lost Children", som handlet om barn som ble kidnappet av LRA (Lord's Resistance Army) for å bli brukt som barnesoldater.

Du er nettopp valgt som ny direktør for Caritas Gulu, hvilke utfordringer er det som venter deg?

– Utfordringen akkurat nå er å håndtere at vi er i en post-konflikt situasjon, ikke en konfliktsituasjon. Begge situasjonene må håndteres, men de håndteres forskjellig. En konfliktsituasjon er i større grad typisk nødhjelpsarbeid. Vi måtte dele ut mat, klær, sørge for sikkerhet og psykososial støtte. Oppgavene vi står ovenfor nå handler om å reintegrere de som har vært rammet av konflikten i sine nye lokalsamfunn. Dessuten er det vanskeligere å skaffe midler nå. Svært mange er villige til å støtte nødhjelpsprosjekt, men å skaffe midler til langsiktige prosjekter som ikke er like "konkrete", er vanskeligere. Dessuten er vi avhengige av at støtten vi mottar er mer stabil.

Hva er det som har inspirert deg til å gjøre denne jobben?

– At jeg har muligheten til å forandre menneskers liv til det bedre, inspirerer meg mest. Jeg bærer med meg sterke katolske prinsipper, verdier som lærer oss å vise kjærlighet til vår neste, våre naboer. Jeg spør meg selv til stadighet om hva Jesus kunne ha gjort hvis han hadde kommet i dag. Så sier jeg til meg selv at jeg skal gjøre det gode mot andre som Jesus hadde gjort. Jeg har sett lidelsen til de som bor i flyktningleire, og denne lidelsen fyller hjertet mitt med medfølelse. Slik inspireres jeg til å arbeide for mine medmennesker i lokalsamfunnet, for de som er sårbare og trenger min støtte. Med støtte fra våre partnere i Caritas-nettverket, og spesielt fra Norge, kan jeg gi håp til mitt folk.

Svært mye av lidelsen til sivilbefolkningen i området skyldes konflikten mellom regjeringen og LRA. Hva er situasjonen i dag?

– Siden våpenhvileavtalen ble inngått i 2006 mellom LRA og regjeringen, har håpet til Acholi-folket kommet tilbake. Et resultat av dette er at svært mange internt fordrevne, spredd i 107 forskjellige flyktningleirer, har begynt å flytte tilbake til hjemstedene sine eller til transittleirer nærmere sine opprinnelige landsbyer. Våpenhvilen har sørget for en reduksjon av volden og ødeleggelsen av eiendom, det er færre bortføringer, og dyrkbar jord er langt mer tilgjengelig enn tidligere. Selv om det fremdeles er landminer i området og andre tegn på at det nylig har vært krig, så kan lokalbefolkningen igjen organisere sine egne liv.

– Det å vende tilbake til et vanlig liv etter å ha levd i en så spent situasjon så lenge, byr også på utfordringer. Minene har jeg allerede nevnt. Mange er såret, mistet armer, eller ben. Fått skåret av lepper eller ører. Mange barn er foreldreløse. Mange har blitt smittet av hiv. Svært mange er tynget av sorg, noe som har ført til at en stor del av den mannlige befolkningen er alkoholisert og i rus utøver vold mot kone og barn.

John Bosco Komakech Aludi, direktør i Caritas Gulu.
Foto: Dag Albert Båmes, Caritas Norge

Og hvordan kan Caritas bidra i å avhjelpe lidelsen og få slutt på denne konflikten?

– På samme måte som vi allerede har bidratt. Vi må forhindre konflikt og bygge fred. Det gjør vi ved å støtte lokalsamfunnet med juridisk hjelp. Vi hjelper barn og unge med å håndtere sin livssituasjon. Traumatiserte tilbys psykososial støtte. Vi bygger strukturer i lokalsamfunnet som skal være selvhjelpende, som for eksempel ungdomsgrupper og familiegrupper.

– Innen jordbruk må vi fortsette med opplæring i hvordan det kan effektiviseres, hvordan de kan dele jorden seg i mellom, og ikke minst hvordan de skal få solgt det de produserer. I tillegg må systemer innen vann og avløp bygges opp.

Lost Children

Hvilke erfaringer gjorde du deg under innspillingen av filmen "Lost Children"?

– Vel, jeg fikk en kraftig etterreaksjon, såkalt posttraumatisk stressyndrom. Jeg møtte så mange barn som var svært traumatiserte og hadde opplevd så mye forferdelig i bushen, og jeg fikk rett og slett store problemer med å håndtere det. Da barna som hadde blitt kidnappet og som hadde rømt fra LRA, skulle gjenforenes med familiene sine, var mange av dem rett og slett uønsket. Foreldrene, eller andre slektninger, var redde for at barna ville skape problemer for dem og øn-

sket derfor at de heller skulle bli tatt hånd om av katolske institusjoner.

– Mange av disse barna var svært unge da de ble kidnappet, noen så unge som åtte år. Og noen av dem har blitt holdt i bushen i ti år. Da de skulle gjenforenes, visste man ikke hvor foreldrene var, de kunne være i flyktningleirer eller de kunne være døde. Dette ble et stort problem for oss. Noen av barna ble tatt med til sentre for foreldreløse, andre til slektninger.

Bidro filmen til å gjøre situasjonen bedre kjent?

– Filmen bidro i stor grad til å gjøre konflikten kjent for det internasjonale samfunnet, spesielt i Europa. Det ble kjent som en glemt krig, en krig ingen snakket om. Det fikk også regjeringen i Uganda til endelig å ta tak i problemet, og faktisk prioritere det. Filmen vant flere priser, og mange som så filmen opprettet fond for å samle inn penger til støtte for Caritas-programmene.

Caritas Norge

Kan du si litt om prosjektet Caritas Norge er med på?

– Det overordnede målet for partnerskapet mellom Caritas Norge og Caritas Gulu er å styrke engasjementet for å skape et mer rettferdig, human og solidarisk samfunn. Dette gjelder spesielt i Nord-Uganda, der hjelpes de som i utgangspunktet er aller mest utsatt. Etter en 20 år lang konflikt der 90 % av befolkningen har blitt tvunget til å flytte i flyktningleirer, der de har vært avhengige av nødhjelp, har nå befolkningen i Nord-Uganda begynt å komme seg vekk fra den avhengighetssituasjonen de har vært i. Det er tydelig at for å få til dette må de fattigste være med på avgjørelsene og være ansvarlige for sin egen utvikling. Caritas kan ikke hjelpe alle, så vi sikter oss inn på de som er aller mest sårbare. Samarbeidet mellom Caritas Norge og Caritas Gulu har gjort mer enn bare å oppfordre til et effektivt jordbruk med høy avkastning. Det har også fostret en lokalsamfunnstilhørighet, med reintegrering av bortførte, med strukturer som har hjulpet folk med å håndtere sine svært traumatiske opplevelser. Tusener har fått hjelp, men programmet har enda større potensial. Jeg takker nordmennene for

deres støtte gjennom Caritas Norge og håper de vil fortsette å være like sjenerøse i sin støtte til de som har lidd uskyldig.

En stemme for de fattige

– Det internasjonale Caritas-nettverket baserer sin identitet på Skriften og Kirkens sosiallære. Her er kjerneverdiene forrang for de fattige og å ivareta menneskeverdet. I tro og praksis er disse verdiene uforanderlige. Caritas har to fundamentale referansepunkt. På den ene siden har vi Bibelen, Jesu eksempel og Kirkens lære. På den andre siden har du den sosio-historiske virkelighet, og det er her Kirkens lære er satt i praksis. Kirken oppfordrer oss til å hjelpe de fattige og til å gi dem en stemme. Kirken ber oss forplikte oss til dette.

Les mer om filmen *Lost Children* på nettsiden www.lost-children.de.

Vårhandel

i rolige omgivelser!

Besøk vår butikk i Akersveien 14 og se på vårt store utvalg av bl.a. lys, ikoner, musikk, religiøs litteratur, såper og kremer.

Åpningstider

Hverdager	10 ⁰⁰ -17 ⁰⁰ (tors. 10 ⁰⁰ -18 ⁰⁰)
Lørdager	10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰
1. sønd. i mnd:	12 ³⁰ -15 ⁰⁰

Nettbokhandel: stolavbok.no

Økumenisk fjellretrett

med p. Freeman OSB

For annen gang er pater Laurence Freeman OSB i Norge og vil holde stille retrett med meditasjon på Ildjarntunet i Hedalen i Valdres.

Han har med seg yogainstruktøren Giovanni Felicioni, som daglig vil hjelpe til med å holde også legemet mykt og levende. Freeman er invitert til Norge av en økumenisk meditasjonsgruppe.

Retretten varer fra 19. - 21. juni og koster kr. 2.650 pr. person inkl. kursavgift i enkeltrom, eller kr. 2350,- i dobbeltrom.

Kontakt Åse Markussen for påmelding og informasjon (wccmnorge@live.no eller 938 04 814).

Vennlig hilsen arrangørene, ved Trine Haaland

Broen retter

Håkon Haugli ønsker å presisere det følgende etter forrige nummer av Broen:

“I Broens intervju med Nina Karin Monsen i nr. 1-2009 hevdes det at Arbeiderpartiets Håkon Haugli har støttet et forslag fra Oslo Høyre om å åpne for bruk av surrogat i Norge. Dette er ikke riktig. Haugli har i et intervju med Nettavisen ønsket debatten velkommen, men understreket at verken han eller Arbeiderpartiets homonettverk har tatt aktiv stilling til spørsmålet om surrogat.

I tillegg understreket Haugli at spørsmålet reiser en rekke prinsipielle spørsmål. Han kritiserte samtidig Oslo Høyre for å ha gjort spørsmålet om surrogat til et spørsmål om likestilling for homofile og for ensidige å ha lagt vekt på foreldres rett til barn.”

VERDENSFAMILIEDAGENE I MEXICO CITY 13.-18. JANUAR 2009:

Familien som formidler av menneskelige og kristne verdier

Guadalupebasilikaen.

Fra 98 nasjoner kom vi til Mexico City for å være med på Verdensfamiliedagene, et arrangement pave Johannes Paul II var initiativtager til, og som har gått av stabelen hvert tredje år siden 1986. OKBs Familiesenter deltok for første gang, men forhåpentligvis ikke siste!

ARRANGEMENTET var delt i to: En tredagers teologisk konferanse, der utallige sider ved familiens indre liv og vekstvilkår ble belyst, og en todagers feiring av familien, der rosenkransmeditasjon og høymesse foran Guadalupebasilikaen, med paven legat, kardinal Tarcisio Bertone, utgjorde hovedelementene. Samværet med deltagerne fra så mange nasjoner var preget av stor kjærlighet.

Familien – sivilisasjonenes hjerte
Temaet som pave Benedikt XVI hadde valgt for Verdensfamiliedagene, er et han i den senere tid har definert som stadig mer akutt. Ved en rekke anledninger i fjor har paven påpekt at vi befinner oss i en prekær situasjon når det gjelder overleveringen av menneskelige og kristne verdier – ja, av selve frelsesbudskapet – til nye generasjoner.

Vårt samfunn og vår kultur er gjennomtrengt av en relativisme og en aggressivitet som gjør at verdiene og håpet som gir livet mening synes å svekkes. Foreldre og lærere fristes til å avstå fra sin plikt til å gi videre disse verdiene, og synes til og med ikke å forstå klart sin rolle og oppgave som formidlere av disse verdiene. Slik ender barn og ungdom opp med å føle seg alene med de store spørsmål som reiser seg i dem. For Kirkens biskoper og prester, for kateketer og hele det kristne fellesskapet antar denne nødssituasjon i verdiformidlingen helt bestemte trekk: Overleveringen av troen til nye generasjoner trues av en relativistisk tankegang som setter Gud i parentes og går imot ethvert sant forpliktet valg, særlig definitive valg, for isteden å fremme selvrealisering og kortsiktig tilfredsstillelse. (jfr. F. eks. Benedikt XVI's tale til den italienske bispekonferanse, 290508.)

Mange av innleggene la derfor mye arbeid i å bekrefte hva familien er og hvilke oppgaver og ansvar Gud har overgitt den: Familien er et gode for den enkelte og for samfunnet – en gave fra Gud selv. Familien er menneskehetens arv, troens skole, læringsarena for menneskelige og sivile verdier, krybben der menneskelivet fødes og tas sjenerøst imot. Familien står i hjertet av Kirkens evangeliseringsoppgave, for det er i hjemmet vårt trosliv først uttrykkes og næres. Den latinamerikanske bispekonferanses møte i Aparecida, Brasil, ble hyppig trukket frem: "Foreldre, dere er deres barns viktigste vitner om sannhetene og verdiene i vår tro: Be med og for deres barn; lær dem ved å vitne gjennom deres troskap og glede!" (Benedikt XVI, Aparecida 130507)

Familien er uerstattelig i barnas oppdragelse og personlige utvikling. Den har derfor rett til å regne med statens støtte, slik at foreldrene får være nettopp foreldre. Familien er

sivilisasjonenes hjerte, det rom der nestekjærlighet, tjeneste, arbeidsglede og solidaritet støpes. Fra Kirkens side trenger familien å styrkes i sitt indre, evangeliseres systematisk, slik at den blir det sted der Guds opprinnelige kjærlighetsplan oppfylles og der mann og kvinne erfarer den kjærlighet som leder til den evige og uendelige Kjærlighet.

En lang serie foredrag

En rekke celebriteter og representanter for kirkelige bevegelser hadde tatt veien til Mexico City, og et meget variert spekter av temaer ble tatt opp. Selv la jeg spesielt merke til følgende: Fransiskanerpateren Raniero Cantalamessa, Vatikanets offisielle huspredikant, hadde en svært fornyende vinkling på hvordan ektefeller kan gi samleiet dets sakralitet tilbake, ved å gjennomføre det i forlengelsen av parets felles bønn og lovprisning av Skaperen. Kardinal Marc Ouellet fra Canada talte klart om problemene familien står overfor og hvordan den kan styrkes i sin verdiformidlingsrolle. Antoni Zieba fra Polen, sekretær for World Prayer for Life, appellerte til familiene om alltid å være bevisste på sin rolle som livets helligdom, og oppfordret til enda sterkere livsvernengasjement, særlig gjennom den verdensomspennende bønneaksjonen for retten til liv, i tråd med Johannes Paul II's anmodning: "A great prayer for life is urgently needed, a prayer which will rise up throughout the world" (*Evangelium Vitae*, nr 100). Dr. Carl Anderson, leder for Knights of Columbus, holdt et særdeles klartenkt og dyptpløyende foredrag om de åndelige sider ved solidariteten som fostres i ekteskap og familie. Biskop Socrates Villegas av Balanga, Filipinene, ga et gripende riss av situasjonen for familier i Asia. Filmstjernen Eduardo Verastegui bidro med et sterkt vitnesbyrd om sin omvendelse til Kristus. Størst begeistring hos alle vakte imidlertid innlegget av ektepa-

Fargerike deltagere, deriblant Maria Fongen og Elzbieta Schjetne fra OKBs familiesenter (Maria på huk fremst til venstre, Elzbieta stående til venstre).

ret Martha og Leonardo Casco, profilerte livsvernforkjempere fra Tegucigalpa i Honduras og medlemmer av Det pavelige råd for familien, som til fulle demaskerte FN's fornektelse av menneskerettighetene gjennom de siste års genderideologi og innføringen av reproduktive rettigheter som betingelse for støtte til utviklingsland.

for det åpner for at forsørgerbyrde og -evne tas med i betraktningen når familier skattlegges, når retten til permisjoner fastsettes og når arbeidslivsordninger utformes. Man etterlyste arbeidslivsordninger som tillater familiene å prioritere sine familieforpliktelser, istedenfor at familiene må tilpasse sine primære forpliktel-

Foreldre, dere er deres barns viktigste vitner om sannhetene og verdiene i vår tro: Be med og for deres barn; lær dem ved å vitne gjennom deres troskap og glede!"

(Benedikt XVI, Aparecida 13. mai 2007)

De høstet langvarig stående applaus. Det australske ekteparet, Ron og Mavis Pirola, også de medlemmer av Det pavelige råd for familien, hadde en poengtert og meget jordnær beskrivelse av familielivet "down under" med praktiske tips til alle foreldre. Alt i alt en lang serie foredrag som helt sikkert vil gi positive ringvirkninger i det videre familiepastorale arbeid.

En familievennlig politikk

Et meget interessant tema dukket ved flere anledninger opp: Det arbeides i flere katolske fora for å utvikle en familievennlig politikk, der familien anerkjennes som rettssubjekt i sosiale, juridiske og økonomiske anliggender. Dette bør vi følge nøye med på,

ser etter arbeidslivets krav. Her må myndighetene avkreves handling og anerkjennelse av familiens vitale betydning for et velfungerende samfunn. Videre etterlyste man en mer familievennlig mediepolitikk, dvs. at familieforeninger stiller tydelige krav til politikere og medier om at innhold og journalistikk ikke må stikke kjepper i hjulene for foreldrenes oppdragerrolle. Her må det tyngde til bak kravene, og da må foreldre og foreldreorganisasjoner våge å si fra, kreve at deres suverenitet respekteres også i det offentlige rom.

Uslettelig inntrykk

Som personer gjorde kardinal Ennio Antonelli og erkebiskopen av Mexico,

kardinal Norberto Rivera Carrera, et uutslettelig inntrykk: Den første med sitt hjertelige, vinnende smil og sin direkte stil; den andre som – tross sitt tøffe, alvorlige utseende – formidlet den dypeste åndelighet på en enkel og tiltalende måte, og utviste en inderlig ømhet til Jomfru Maria.

Kardinal Antonelli konkluderte med å be om at vi konsentrerer vår oppmerksomhet på familien som eget subjekt både i Kirkens evangelisering og i samfunnet, og oppmuntret oss til bønn og aktiv bibellesning i hjemmene, deltagelse som familie i søndagsmessen og i karitativt arbeid. Han oppfordret alle bispedømmer til et intensivt og vigorøst familiepastoralt arbeid. Vi trenger en politikk som er for familien, som er i dialog med familieorganisasjonene og som viser det i lovgivningen og i regjeringsprogrammer.

Pavens budskap

Søndag 18. januar fikk vi overført på storskjerm to budskap fra pave Benedikt XVI. Paven understreket at hjemmet er kalt til å leve og fostre gjensidig kjærlighet og sannhet, respekt og rettferdighet, lojalitet og samarbeid, tjeneste og disponibilitet for andre, særlig de svakeste. Paven fremhevet viktigheten av fellesbønn i familiene, og anbefalte særlig rosenkransen. Familiens vesentlige rolle i samfunnet gir den rett til å få sin identitet anerkjent, som ikke må forveksles med andre former for sameksistens. Den er berettiget til kulturell, juridisk, finansiell, sosial og helsemessig beskyttelse, særlig støtte som iakttar forsørgerbyrden og sikrer den muligheten til å velge utdanning og skoler fritt. Familiene må selv få utvikle denne politikken. Av denne grunn anbefaler paven familiene å bli med i foreninger som fremmer familiens identitet og rettigheter, i samsvar med Evangeliets menneskesyn. Paven avsluttet med å overgi alle familier i verden til Jomfru Maria av Guadalupes varetekt. Etter messen kunngjorde paven at neste Verdensmøte for Familiene blir i Milano våren 2012. Begynn å planlegge turen, godtfolk!

Oslo katolske bispedømmes
Familiesenter,
Maria Elizabeth Fongen

St. Hallvard

– omsorg og samvittighet

Av Helge Magnus Iversen

«Beskyttet gravid kvinne – drept av våpendesperados». Det lyder som et medieoppslag om tilfeldig storbyvold. Det kan det utvilsomt være, men det er også kortversjonen av et bestialsk dobbeltdrap på Lierstranda utenfor Drammen i 1043. Overfallsmennene kastet offeret, kjøpmann Hallvard Vebjørnsson, fra Huseby i Lier, i Drammensfjorden, og de gravde ned liket av den unge hushjelpen på stranden.

DEN UNGE KJØPMANNEN fra Huseby, han var født rundt 1020, er bedre kjent som St. Hallvard, skytshelgen for Oslo by og Oslo Katedralskole og heraldisk foreviget i Oslos byvåpen. Hans dødsdag er tradisjonelt satt til 15. mai, og denne dagen feires han stadig i katolske menigheter i Norge, Sverige og Island. Frem til reformasjonen var han Norges fremste helgen nest etter St. Olav, og han var kjent over store deler av Nord-Europa. I de siste årene har han også fått en mer profan markering gjennom kulturarrangementer i Gamlebyen i Oslo på sin dødsdag.

Kildene

Hvem var denne bondesønnen fra Lier som fikk en så sentral plass i norsk kirkeliv i fem hundre år og som gjennom snart tusen år har vært uløselig knyttet til Oslo by? Og hvorfor? Har han fremdeles aktualitet?

St. Hallvard nevnes i skriftlige kilder allerede i 1070-årene. Den tyske historiker Adam av Bremen (1040-1085)

omtaler ham i sitt hovedverk *Gesta Hammaburgensis ecclesiae pontificum* (om erkebispdømmet Hamburg/Bremen som også omfattet Norge før landet ble egen kirkeprovins i 1153). Senere er St. Hallvard utførlig omtalt i den såkalte *Hallvardslegenden*, et diktverk på latin som trolig er utformet ved bispesetet i Oslo allerede på 1100-tallet. I denne finnes sterke elementer fra utenlandsk ikonografi, helgenlitteratur og kirkemusikk smeltet sammen med den lokale tradisjon om Hallvard Vebjørnsson. Det har også eksistert en noe senere norsk/islandsk saga om ham.

Fra siste halvdel av 1200-tallet dukker han opp også i billedkunsten: Scener fra *Hallvardslegenden* er skildret i takmaleriene i stavkirken i Vang i Valdres (som ble solgt til Tyskland på 1800-tallet), og St. Hallvard opptre på sekretseglene til biskop Andreas av Oslo fra 1267 og Oslo domkapitel fra slutten av 1200-tallet. Fra begynnelsen av 1300-tallet kjenner vi en treskulptur fra Botne kirke i Vestfold (en kopi av denne smykker nå festsalen på Oslo katedralskole).

En voldsom død

Middelaldernedtegnelsene om St. Hallvard representerer mer en kirkelig markedsføring av helgendyrkelsen enn biografiske data om den historiske Hallvard Vebjørnsson. Om hans korte liv vites lite utover det at han fulgte sin far på handelsreiser i Norge, Sverige og Østersjøområdet. Men hans voldsomme død og etterfølgende hendelser er mer omtalt.

Ifølge tradisjonen skulle han krysse Drammensfjorden i båt da en ung, gravid kvinne kom løpende og ba om bli rodd over fjorden. Tre menn

Ikon malt ved Lunden kloster etter tegning av sr. M. Ansgar Sheldon OP fra Mariaklosteret i Bodø.

var etter henne og beskyldte henne for tyveri, og hun fryktet for sitt liv. Forfølgerne tok dem igjen ute på fjorden. Til tross for Hallvards tilbud om å garantere rettergang etter loven og holde dem skadesløse, og til tross for at kvinnen sa seg villig til å bære jernbyrd for å bevise sin uskyld, endte det med at de skjøt Hallvard i halsen med pil og slo ihjel kvinnen. Kvinnen gravla de på stranden, men Hallvard ble senket i fjorden med en sten bundet til halsen.

At liket senere fløt opp, fremdeles bundet til stenen, representerte i samtiden et under og jærtegn. Moderne viten forklarer fenomenet med at et lik i vann utvikler så mye gass at det tilsvarer en oppdrift på tyve kilo. Så om stenen var tung, var den ikke tung nok for formålet å skjule liket for alltid. Etter at liket dukket opp, ble Hallvard gravlagt med stor prakt i hjembygden. Etter det begynte det å skje jærtegn og helbredelsesundere ved hans grav, beretter Adam av Bremen bare tredve år senere. Hallvards ry for hellighet vokste raskt, først i nærområdet og også utover Østlandet, og han ble dyrket som martyr fordi han døde i forsvar for en uskyldig. Han ble tidlig helgenkåret, men tidspunktet er ukjent.

Kirke og nasjon

Men hvorfor slutter ikke historien der, med en lokal helgen? Hvorfor ble han senere skrinlagt i Oslo, i kongens og biskopens nærhet, og hvordan ble han nasjonal helgen og symbol, bare overstrålet av Olav den hellige? Ingen svar er selvsagt, og forståelsen av Hallwards ufrivillige rolle må søkes med hans samtid som bakteppe. Tradisjonen hevder, men uten full sikkerhet, at Hallvard på morssiden hadde ættelinjer til Olav den helliges mor Åsta. Derigjennom var han også i slekt med Olavs halvbror Harald Hardråde som i 1045 krevde kongemakt sammen med Magnus Olavson, og ble enekonge fra 1047.

Kong Harald var maktglad og egenrådig. Han la seg raskt ut med erkebiskopen i Hamburg, særlig ved at han

Haralds tid hadde "ambulerende biskoper" og ikke faste bispeseter med administrativ eller økonomisk/politisk makt, begynte kirkelige tyngdepunkt å avtegne seg i Nidaros, Selja og Oslo.

Selja hadde forlengst fått sitt helgensted med de hellige Seljumennene, og senere Sta. Sunniva, og Nidaros fikk sin i St. Olav umiddelbart etter helgenkongens død. Oslo hadde ingen helgen, og skal man spekulere, er det fristende å mistenke både kong Harald og biskop Asgaut for å ønske seg en lokal helgen med et udiskutabelt ry. Hallvard Vebjørnsson fylte betingelsene, og i følge tradisjonen ble han på kongens befaling allerede i 1053 gravd opp og flyttet fra Lier til Mariakirken i Oslo der han ble skrinlagt bak høyalteret. Hva gjør man ikke for slektninger; og det kongelige

fransiskanerklostre bærer hans navn. Oslos "fortjenestemedalje" er oppkalt etter St. Hallvard, likeledes tidsskriftet for byhistorie.

Og nettopp i en multikulturell, moderne storby kan helgenen snart tusen år etter sin død stadig fremstå som et forbilde på høvisk fremferd og på viljen til å beskytte den svake og hindre urett. At han gjorde det med livet som innsats, er Hallvard Vebjørnssons største helgeninnsats, og i det utfordrer han vår medmenneskelighet, omsorg og samvittighet.

Hallwards ry for hellighet vokste raskt, først i nærområdet og også utover Østlandet, og han ble dyrket som martyr fordi han døde i forsvar for en uskyldig.

selv innsatte biskoper som enten ikke var kirkelig viglet i det hele tatt, eller som var viglet i Frankrike eller England, altså utenfor erkebiskop Adalberts jurisdiksjon. I tillegg anklaget erkebiskopen Harald for økonomiske overgrep mot Kirken ved at han ikke skilte mellom kronens og Kirkens økonomi. Det tilspisset seg da kong Harald sendte erkebiskopens delegasjon på dør med ordene "jeg kjenner ikke til annen erkebiskop eller herre i Norge enn kongen selv" – en formulering professor Halvdan Koht omtaler "som uttalt av en bysantisk despot". På den annen side vegret erkebiskopen seg for å anerkjenne Oslos første biskop Asgaut (i embedet 1047–1066) som var viglet i Roma av Paven selv!

Stridighetene til tross, kong Harald var en flittig kirke- og nasjonsbygger og fulgte slik i halvbroren Olav den helliges fotspor. Også for Harald gikk kirke og nasjon hånd i hånd. Striden mot erkebiskopen var det første tegn på den maktkamp som noen tiår senere skulle bryte ut for fullt, både i Norge og i Europa, mellom kirke og kongemakt. Selv om Norge på

kapell på kongsgårdens grunn, som Mariakirken var, måtte få sin pryd. Da senere biskoper fullførte Hallwardskatedralen som domkirke tidlig på 1100-tallet, ble St. Hallwards skrin flyttet dit og fikk snart selskap av Sigurd Jorsalfars levninger. Tidspunktet 1053 er imidlertid usikkert. Men selvom St. Hallvard skulle være skrinlagt i Oslo så sent som 1120-30, indikerer intensiteten i helgendyrkingen at han ble brukt for å fremme byens og etter hvert bispestolens anseelse.

En vernehelgen som forblir

Allerede i 1137 ble Hallwardskatedralen plyndret og brent av danskekongen, men helgenskrinet og relikviene ble reddet ut og senere ført tilbake og oppbevart i den gjenoppbygde kirken helt til utgangen av katolsk tid. Men som symbol for Oslo by har St. Hallvard i beste velgående også overlevd reformasjonen og 470 lutherske år. Norges hovedstad regner ham stadig som byens skytshelgen, hans navn er fremdeles knyttet til ruinene av middelalderens bispekatedral i Oslo, og en av byens katolske sognkirker og

St. Hallwards dag

2009

15. mai markeres Oslo bys skytshelgen, St. Hallvard, med en rekke arrangementer. Det begynner med orgelkonsert klokken 14 i Gamlebyen kirke med Kåre Nordstoga og avsluttes med den tradisjonelle økumeniske vesperen i ruinen etter St. Hallwardskatedralen i gamle Oslo. Det blir også blant annet foredrag ved Karl Gervin: *"Middelalderens spiritualitet. Hva har vi mistet underveis?"*

Fullstendig program, se:
www.sthallwardsdagen.no

Velkommen!

**Nytt om
Navn**

Andreas Dingstad

Oslo katolske bispedømme har ansatt **Andreas Dingstad** som informasjonskonsulent og redaksjonsmedarbeider. Andreas er født 29. juli 1977 og er bachelor i bibliotek- og informasjonsvitenskap fra Høgskolen i Oslo (2005). 2006-2009 jobbet han som IT-bibliotekar ved Læresenteret, Ullevål universitetssykehus. Etter en opplæringsperiode i informasjonsavdelingen, blir hans hovedoppgave i bispedømmet redaktøransvaret for www.katolsk.no, som etter planen kommer i ny utgave i løpet av 2009.

Therese Skaar

St. Hallvard menighet i Oslo har ansatt **Therese Skaar** (24) som barne- og ungdomskonsulent. Therese har studert ved Det teologiske menighetsfakultet og har også utdannelse innen teater og drama. I tillegg har hun vært kirketjener i Ris menighet og har mye erfaring fra barne- og ungdomsarbeid i Den norske kirke. Hun ble tatt opp i Den katolske kirkes fulle fellesskap i fjor. Therese er ansatt fra 1. februar, men har for tiden fødselspermisjon. Derfor skal perioden frem til sommeren brukes til å bli kjent med menigheten samt være med på forskjellige aktiviteter i menighetens og NUKs regi. I vår har hun også startet barnekor i St. Hallvard kirke.

Den 14. februar 2009 avholdt nonnene i Karmel kloster i Tromsø valg på ny priorinne og nye rådsmedlemmer. Ny priorinne er sr. **M. Electa av Jesus**. Sr. M. Electa trådte inn i Karmel i Tromsø i 1992 og avla evige løfter i 1996. Hun har tidligere vært priorinne 2003-2006. Klosterets nye rådsmedlemmer er: I sr. **M. Bronislawa av Jesus Hostien, II** – Sr. **M. Bozena av Kristus Forløseren, III** – Sr. **M. Teresa Hosanna av Jesusbarnet**. Valget gjelder for tre år.

p. Gaspar Sigaya

Den 28. januar ankom den filippinske dominikanerpater **Gaspar de Roja Sigaya** Norge og Lunden Kloster i Oslo. P. Sigaya, er født 6. januar 1970 i Zaraga (erkebispedømmet Jaro), Iloilo (Filippinene). P. Sigaya tilhører den filippinske provinsen av dominikanerordenen, hvor han avla sine første løfter 8. juni 1991 og ble presteviet i Santo Domingo, Quezon City, 5. april 1997. Siden 1998 har p. Sigaya vært arkivar i sin provins. Han kommer til Norge i forbindelse med studier relatert til denne tjenesten.

Fra og med 2009 består kommuniteten av Carolus Borromeussøstre i St. Mikael menighet i Moss av to søstre: Sr. **Stefani Indrawasih Gowidjaja** og Sr. **Pauline Endang Sundari**, begge opprinnelig fra Indonesia. Sr. **Adriani Sriyatini**, også fra Indonesia, som har tilhørt kommuniteten siden 13. august 2005, forlot Norge mot slutten av 2008 for å overta oppgaver i Jakarta, Indonesia. Filippinske sr. **Agnes Ofelia Simbillo**, som har vært i Norge siden februar 1995 (først i Moss fra 1998-2000 på Hamar og deretter igjen i Moss), er kalt til hjemlandet og tilhører fra utgangen av 2008 heller ikke lenger kommuniteten i Moss.

Geir Lindahl. Foto: Caritas Norge.

Den 25. februar tiltrådte **Geir K. Lindahl** (50) som programkoordinator i Caritas Norge med Uganda som hovedansvarsområde. Geir K. Lindahl har utdannelse innen teologi (på masternivå), historie og språk, og har bred erfaring fra bistandsarbeid. Han har jobbet for bl.a. Norsk Luthersk Misjonssamband, Kirkens Nødhjelp og Flyktninghjelpen i Vest-Afrika gjennom flere år.

Ulrik Sverdrup-Thygeson

Den 1. juni fratrer **Ulrik Sverdrup-Thygeson** sin stilling som kurialråd i Oslo Katolske Bispedømme, en stilling (tidligere kalt kansellist) han har hatt siden 1991. Ulrik går over i en nyopprettet stilling som leder for "Katolsk rettshjelp" i Oslo katolske bispedømme. Mer om "Katolsk rettshjelp", se *Nytt fra inn- og utland*.

Br. **Hallvard (Thomas) Hole OFM**, prestekandidat for fransiskanerne, ble den 26. februar sammen med syv andre innsatt som lektor av provinsial Waclaw Chomik. Den 25. mars mottok **Per Kværne** og **Alexander Golding** ordinasjonskandidaturet fra biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo. Kandidaturet har hos oss tidligere vært siste steg på veien mot prestedtjeneste før diakonvielsen. Nå er ordningen endret slik at det skal gis tidligere i studiene, før man blir lektor.

Caritas Norges generalsekretær, **Kari-Mette Eidem**, er valgt til ny leder for styringsgruppa for Felleskirkelig plattform for fred og forsoning. Fredsplattformen er et samarbeidsprosjekt mellom Caritas Norge, Norges Kristne Råd, Mellomkirkelig Råd for den Norske Kirke, Norsk Råd for Misjon og Evangelisering (NORME) og Kirkens Nødhjelp. Sekretariatet er lagt til Norges Kristne Råd. Fredsplattformen har bidratt i fredsprosesser en rekke steder i verden, og er for tida spesielt aktive i Liberia og Filippinene.

Caritas Norge

p. Redentor M. Molina

Den 16. og 17. mars ankom to nye prester Oslo katolske bispedømme: Salesianerpateren **Redentor M. Molina** og p. **Alan Nelson Navales**. **P. Molina**, som skal tjenestegjøre i den filippinske sjelesorg i Oslo, er født 2. november 1962 i Sta. Cruz, Manila,

p. Alan Nelson Navales

Filippinene. Han avla sine første løfter hos salesianerne 1. april 1982, og de evige løfter 23. mars 1989. Han ble presteviet i 1992. Han har en bachelor og lisensiat i teologi

fra Università Pontificia Salesiana, Roma, Italia. I tillegg har han en bachelor i pedagogikk, samt master i "business administration" fra Det jesuittiske universitet i Manila. **P. Navales**, som skal tjenestegjøre i den filippinske sjelesorg i St. Svithun menighet, Stavanger, er født 7. juni 1964 i Hinunangan, Leyte, Filippinene. Han ble presteviet i 1997. Sin utdannelse har han fra Christ the King Seminary, Quezon City, samt Divine Word Mission Seminary, Tagaytay City. Tidligere har han tjenestegjort i menigheter i USA, Thailand og på Filippinene.

St. Sunniva kirkes menighet i Harstad valgte den 11. januar 2009 nytt menighetsråd. Valgte medlemmer ble **Ruth Dybwik Michelsen** (Fauskekvåg), **Maria Munoz-Andreassen** (Harstad) og **Lilibet Iversen** (Aun). Det nyvalgte menighetsrådet konstituerte seg den 28. januar 2009, og Ruth Dybwik Michelsen ble gjenvalgt som leder.

Vår Frue kirkes menighet i Ålesund har valgt nytt menighetsråd, som for en toårsperiode består av **Kolbjørn Hellevik** (leder), **Konrad Spica**, **Bozena Farstad**, **Alexis Ngongo**, **Celestine Arulanantham** og **Stanislawa Gjørund**.

St. Eystein menighet i Kristiansund valgte i november 2008 nytt menighetsråd. Etter konstituering ser rådet slik ut: **Siri Holst Larsen** (leder), **Vidar Dyrnes** (nestleder og sekretær), **Anna Owczarz**, **Romina Cecilia Salas** og **Mary Jozel Holm**.

UTNEVNELSER I OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo har utnevnt p. **Zygmunt Majcher OFM** til kapellan i St. Svithun menighet i Stavanger. Utnevnelsen gjelder fra den 1. august 2008.

Biskop Eidsvig har gjenutnevnt **Hans Bjarne Bærheim** og **Le Van Lai** som kirkelige assistenter i St. Svithun menighet i Stavanger.

Rosalin Narum, Jarl Jørgensen, Robert Huster, Tomasz Lenartowicz, Sverre Gardstøl, Thomas Sørensen, Marthe Berntsen, Rick Leblanc, Catherine Leblanc, Cyndi Messina, Kevin Mullin, Andy Cuthbert, Gary Uddenburg, Paul Taylor, Ta Van Thuong, Le Van Ha og **Le Van Dung** utnevnes som kommunionsutdelere i St. Svithun i Stavanger. Utnevnelsene gjelder fra 1. november 2008 og for en periode på tre år.

Biskop Eidsvig har gjenutnevnt de følgende som ekstraordinære kommunionsutdelere i St. Olav menighet i Oslo – med virkning fra 1. desember 2008 og for en periode på tre år: **Regina Adahada**, sr. **Ruth Bagus CSJ**, **Maria Fernandes**, **Kjell Maudal**, sr. **Katarina Pajchel OP**, sr. **Marie Kristin Riosianu CSJ**, sr. **Beate Rupp CSJ**, sr. **Ane Elisabet Rør OP**, **Tove Terjesen**, **Joey De Claro**, **Leonie Gelacio**, **Phil Ponce Llanos**, **Ben Naceno**, **Bobby Naceno** og **Susan Romero**.

De følgende utnevnes som ekstraordinære kommunionsutdelere i St. Olav menighet, fra samme dato og for samme periode: Sr. **Agathe Liebrand CSJ**, **Ole Martin Stamnestrø**, **Elena Arcaya**, **Yolanda De Claro**, **Ronie Estupin**, **Rogelio A. Gelacio** og **Titus Tenga**.

Sr. **Pauline Endang Sundari CB** og sr. **Stefani Indrawasih Gowidjaja CB** er av biskop Eidsvig utnevnt til kirkelige

assistenter i St. Mikael's menighet i Moss, med virkning fra 1. november 2008.

Biskop Eidsvig har gjenutnevnt p. **Carlo Borromeo Le Hong Phuc** som koordinator for innvandrersjelesorgen i Oslo katolske bispedømme, med virkning fra 1. januar 2009. Utnevnelsen gjelder for ett år.

Biskop Eidsvig har utnevnt p. **Andreas Rupprecht SM** til medlem av Kommisjonen for interreligiøs dialog. Utnevnelsen gjelder fra 15. november 2008 og for en periode på tre år.

Biskop Eidsvig har fra 1. november 2008 utnevnt **Dom Lukas Lorf-Wollesen Can.Reg.** til spiritual ved St. Eystein presteseminar. Utnevnelsen gjelder for en periode på tre år.

Etter å ha hørt konsultorkollegiet, har biskop Eidsvig den 4. februar 2009 utnevnt p. **Iruthayanathan ("Iru") Pet-huruppillai** til sogneprest i St. Magnus menighet på Lillestrøm, hvor han siden 1. desember 2007 har tjenestegjort som sogneadministrator. Utnevnelsen gjelder fra 1. mars 2009.

Biskop Eidsvig har den 10. februar utnevnt p. **Gaspar de Roja Sigaya** til kapellan ved Lunden kloster, Oslo. Utnevnelsen gjelder for to år.

Biskop Eidsvig har utnevnt **Gjermund Høgh** til skoleråd og samtidig opprettet et skolekontor for bispedømmet. (Mer om dette, se *Nytt fra inn- og utland*.)

En liten katolsk Bønnebok

- Tredje utvidete og reviderte utgave
- Over 1000 bibel-sitater og -henvisninger
- En "minikatekisme" med bibelordliste, typologisk oversiktstabell, oversikt over Bibelens bøker, kart over Det hellige land, samt en mengde bønner
- En flott gave – hittil solgt i 6000 eksemplarer

Bestill den idag på max.katolsk.no

IN MEMORIAM

Sr. Julie CB
(Geertruida Maria Cornelia
Raadscheiders)

“La meg få skue Ditt Åsyn, så jeg lever etter Din vilje” (Salme 17)

Født: Aalsmeer, 4. august 1919

Løfteavleggelse: Carolus Borromeus-søstrenes kongregasjon i Maastricht, 14. november 1945

Død: Heerlen “Bergweide”, 1. feb. 2009

Begravet: Ryckholt, 6. februar 2009

Søster Julie var en søster som hadde mange talenter og grønne fingre. Hun rosemalte, vevde mange pene ting, og var glad å stelle med hagen og blomster. Hun hadde mye å gi sine medmennesker. Hennes sans for humor og glimt i øyne gjorde det lett for henne å skape kontakt. Det kom til uttrykk i hennes 45 år lange virke i Norge, fra 1954. Hun var utdannet som sykepleier og arbeidet for syke og eldre både i Kristiansund og på Hamar.

Årene på Lillehammer midt på 1990-tallet opplevde hun som sin vakreste tid. Hun bodde da i prestegården der fordi det ikke var en prest der til hverdags. I denne tiden kom hun i kontakt med mennesker fra forskjellige nasjoner, og hun prøvde å bety noe for dem.

Etter årene som gikk, vendte hun tilbake til Nederland. Den 1. februar sovnet hun rolig inn og får nå skue vår Herre. Følgende bønn viste enda tydelig hvor hun levde av:

*Gud, gi meg et rent hjerte, at jeg får se dem
Et ydmykt hjerte, at jeg får høre dem
Et troende hjerte, at jeg får bli i dem.*

Kjære søster Julie, du er nå hos Ham. Vi takker deg for ditt varme hjerte og for alt du har gjort for oss dine medsøstre i Norge. Farvel, søster Julie, og be for oss som er igjen i Norge.

Carolus Borromeussøstre i Moss

IN MEMORIAM

Sr. Anna Josefa
Münstermann CSJ

Født: 11. mars 1922 i Bochum/Tyskland

Død: 22. februar 2009 i Oslo

Begravet: 3. mars 2009 på Grefsen kirkegård

“Herren er min kraft og min styrke i ham og ved ham klarer jeg alt!”

Søster Anna Josefa Münstermann ble født den 11. mars 1922 i Bochum-Linden/Tyskland. 25 år gammel inntrådte hun hos St. Josephsøstre i Albachten/Tyskland. St. Josephsøstre var ikke ukjente for Sr. Anna Josefa, for hennes halvsøster, Sr. Columba, var en meget avholdt St. Josephsøster som inntrådte 20 år før henne.

Sr. Anna Josefa avla sine første løfter 19. mars 1949 og sine evige løfter 8. september 1952 i St. Joseph Kapell i Akersveien 4. Før hun kom i klosteret var hun utdannet som kokke med en spesialutdanning innenfor diet.

I 1949 flyttet hun fra St. Joseph Institutt til Vor Frue Hospital, og 1952 tok hun sykepleierutdanning på Vår Frue Hospital og siden en videreutdanning som jordmor på Rikshospitalet og dyktiggjorde seg ved flere kurs blant annet i administrasjon og gruppeledelse.

Hun var avdelingssykepleier ved gynekologisk avdeling fra 1955-59, overjordmor ved fødeavdeling fra 1961-1977, samtidig var hun leder ved Vor Frue Barnepleierskole fra 1963-1976. Hun har vist seg som en meget dyktig og aktet sykepleier og jordmor. Hun var rask og effektiv og kunne handle i kritiske situasjoner og reddet mangt et liv til en nyfødt. Hun hadde god omsorg for pasientene og samarbeidet godt med de ansatte. Det hun la sin hånd på, ble gjort på en utmerket måte. Hun var raus og stor i sin tjeneste, ingenting var for mye for

henne. Hun var alltid parat til å gjøre sin helhjertete innsats.

I 1980 ble hun bestyrer på St. Joseph Hospital i Halden og var der, med et avbrekk av et teologikurs i München, til 1988. Så ble hun 10 år forstanderinne på St. Josephsøstrenes Hjem på Grefsen. Her så hun søstrenes behov og var en god leder, meget lojal og rettferdig. Hun var ikke det menneske som snakket mest selv, men var en utmerket lytter og folk, om de var store eller små, følte seg godtatt og meget vel i hennes nærvær.

Fra 1998 til 2001 var hun i resepsjonen på Grefsen og tok del i alt forefallende arbeid. 2001 fikk hun hjerne slag og ble ensidig lammet, så ble hun pasient på vår private sykeavdeling på Grefsen. Vi beundret henne når hun trenet seg opp med stor iverdighet. Selv under sine tyngste slag holdt hun håpet levende.

På det åndelige plan var hun ekte og dyp. Også der trengte hun ikke mange store ord, men det hun sa følte man var fundert og utav en indre dybde. Hun var en glad og integrert søster. Hun var meget observant og pekte så lenge på ting inntil vi skjønnte hva som manglet. Her kunne det dreie seg om presten som hadde sin stola ikke helt rett på, eller ting som sto feil på midt-dagsbordet.

Selv om hun ikke kunne snakke så godt på grunn av sin lammelse, så kunne hun synge, og det gjorde hun gjerne. Hun ga meget spontant uttrykk for sin glede og begeistring, og vi savner hennes så glade og gode smil. I uken før hun ble syk sang hun riktignok påskesanger på hobbystuen. Selv om en søster rettet på henne og sa at fastetiden kommer først. Nei, hun var oss langt forut. Sr. Anna Josefa hadde påske i sitt hjerte, for hun skulle jo snart møte den Oppstandne.

Vi takker Gud for henne og takker Sr. Anna Josefa for hennes store innsats som sykepleier, jordmor, bestyrer for et hospital og forstanderinne. I sin alderdom var hun var et lysende eksempel for oss alle på hvordan man kan leve et rikt liv, selv om man er ensidig lammet. Ja, hun var levende!

Hun hadde et forholdsvis kort sykeleie og døde av hjerteinfarkt søndag morgen den 22. februar kl. 02.30. Hun var vel forberedt igjennom et langt liv i bønn og lidelse, og hun ga sitt liv bevisst tilbake til sin Gud.

Måtte hun hvile i den Oppstandnes fred og glede og gå i forbønn for oss.

St. Josephsøstrene

Fra biskop Bernt Eidsvigs kalender*

22/04	Foredrag i Vår Fruens menighet, Porsgrunn
25/04	Ferming, Odda
26/04	Ferming, Haugesund
02/05	Ferming, Stavanger
03/05	Ferming, Drammen
10/05	Ferming, Rjukan
15/05	Økumenisk arrangement i Oslo Ladegård i anledning St. Hallvarvs dag
16/05	Ferming, Porsgrunn
21/05	Ferming, Bergen
23/05	Foredrag hos Sunnfjord katolske kirkeforening, Førde
24/05	Ferming, Førde
27/05	Katolsk-luthersk samtalegruppe
30/05-1.6	Ferming, St. Olavs menighet, Oslo
6/06	Ferming, Asker & Bærum
7/06	Messe på Lunden kloster i anledning klosterets 50-års jubileum
10/06	Kirkeledermøte, Norges Kristne Råd
13/06	Ferming, Kongsvinger
14/06	Ferming, Askim
19/06	Pontifikalmesse i St. Olav domkirke på Jesu Hjerte-fest
20/06	Ferming, Lillehammer
21/06	Ferming, Hamar
24/06	Pontifikalmesse i St. Olav domkirke på Johannes døperens fødsel

* Ajour per 23.03.09

Per Einar Odden diakonvies i London 20. juni

Per Einar Odden

Biskop Bernt Eidsvиг, etter råd fra evalueringskommisjonen i presteseminaret Allen Hall, har gitt sitt tilsagn til at prestekandidat for Oslo katolske bispedømme **Per Einar Odden** blir diakonviet sammen med i sin medstudent Gerard O'Brien i Westminster Cathedral i London 20. juni.

Diakonvielsen skjer kl. 11.30, og det er biskop George Stack, hjelpebiskop i Westminster, som vil forestå diakonvielsen. Etter messen er det mottagelse i seminaret Allen Hall, hvor Per Einar har studert siden september 2004.

Per Einar (53) er utdannet arkitekt og hadde lang kirkelig tjeneste bak seg da han begynte prestestudiene. Han har blant annet i mange år vært medarbeider for www.katolsk.no og er medlem av *Broens* redaksjon.

Etter vielsen vender han tilbake til Norge hvor han skal gjøre tjeneste som diakon før han blir presteviet.

Pavens bønneintensjoner 2009

April

At Gud må velsigne bøndene med gode avlinger og vekke de rike land til økt innsats mot sultens herjinger i verden.

At kristne, som arbeider i områder hvor livet for de fattige og svake og for kvinner og barn er til å fortvile over, må være tegn på håp gjennom sitt vitnesbyrd om solidaritetens og kjærlighetens evangelium.

Mai

At legfolk og kristne fellesskap må se sitt ansvar for å fremme preste- og ordenskill.

At de nye misjonsmenigheter, i takknemlighet for troens gave, må være villige til å delta i kirkens universelle oppdrag og bidra til å forkynne evangeliet overalt.

Juni

At internasjonale hjelpetiltak for fattige land må gi raske resultater og befri dem fra utenlandsgjeldens tunge byrde.

At de lokale kirker i områder preget av vold må finne styrke ved den kjærlighet og de tegn på nærhet de får fra katolikker rundt om i hele verden.

P. Fredrik Hansen:

Vend om

Maximilian
Kolbe Utgivelser
2008

Kr. 75,-

- Alt du trenger å vite om skriftemålet i et hendig lommeformat
- En liten bok med stort innhold
- Fargekoding som gjør det lett å finne frem
- I salg på max.katolsk.no og i St. Olav bokhandel
- Den perfekte følgesvenn til "En liten katolsk bønnebok"

Påsketiden

Påskedag feiret vi at Jesus sto opp fra de døde. Kroppen til Jesus var blitt lagt i en gravhule. De som kom til graven hans to dager senere, fant bare en helt tom grav. Jesus var borte. Men så viste han seg for disiplene. Han kom rett inn til dem og sa "Fred være med dere". Først kunne ikke disiplene tro det de så. De var svært forundret over at Jesus levde. Men etter hvert forsto de hvordan alt hang sammen.

Tomas tvilte på Jesus

Tomas tvilte på at Jesus var stått opp fra de døde. Men Jesus sa til ham: "Kom med fingeren din og stikk den i sårene mine så du ikke tror at jeg er død, men levende." Da kom Tomas til tro og sa: "Min Herre og min Gud!" Fargelegg bildet.

Bak bibelsk brød

Her er en oppskrift på et brød som jødene bakte da de hadde slått seg ned i Det hellige land. Det er veldig godt, men kan være en tålmodighetsjobb å bake.

Du trenger: 150 g hel spelt, 150 g hvite tørkede bønner, 150 g grønne tørkede linser, 150 g hirse, 1 pose tørrgjær, 2 ss (hav)salt, vann, 2 kg siktet speltmel, (honning og olivenolje).

Slik gjør du: Legg hel spelt, bønner og linser i vann natten over. Skyll godt av og legg blandingen i en langpanne. Nå skal dette få spire i 2-3 dager. Skyll hver morgen og kveld slik at det er nok fuktighet på frøene. Gi hirsene et oppkok i vann. Skyll godt av og mal den sammen med spelt-, bønne- og linseblandingen og 3 dl vann i en kjøkkenmaskin. Bland inn tørrgjær, salt, 6 dl vann og speltmel. Ta også gjerne litt honning og olivenolje, hvis du har lyst. Spe eventuelt på med litt mer vann hvis deigen blir for hard. Elt og kna deigen godt. Sett den til heving i 10 timer og elt den igjen. Slå deigen i 3-4 brødfomer og etterhev i 2 timer. Stekes på 180 grader i 1 1/2 time.

Og slik vil det ferdige brødet se ut!

Gud med oss og med de andre

... og de skal gi ham navnet Immanuel, det betyr Gud med oss.

SLIK LYDER den gamle profeti om Jesu fødsel. I dag går mange rundt med en oppfatning som skulle tilsi at profetien isteden lød "Gud mot oss", for Gud betyr trøbbel. Når han og hans venner

For Kirken, Den nye pakts folk, blir dette eksistensielt. Vi er kalt ut av verden for å bli sendt inn i den. Vi skal vise at Jesu navn er Immanuel – Gud med oss og ikke Gud mot oss.

noe med det. Vi må motta vår samtid fra Gud.

Det er først i dette perspektivet at kunnskap i troen og dens avlegger apologetikken, trosforsvaret, ikke bare blir til innvortes bruk, som en slags øvelse i selvbekreftelse for en selv og andre, og utvortes som bomber kastet over murene mot Kirkens fiender, men kan få den rette duft av hvetekorn som faller i jorden. Og det er i dette perspektivet også katekesen blir oppmerksom på at målet for dens virksomhet ikke er trosmessig kunnskapsoppbygning i og for seg, men utrustning for elevenes sendelse til verden.

*Torvild Oftestad
Det kateketiske senter*

Vi er kalt ut av verden for å bli sendt inn i den. Vi skal vise at Jesu navn er Immanuel – Gud med oss og ikke Gud mot oss.

forstyrrer, enten de dukker opp på TV i stua eller i nyhetsbildet et annet sted, er det sjelden Kirkens helgener eller Kirkens kamp for rettferdighet vi får høre om. Med nokså utslørt selvforherligelse kan ikke det sekulære samfunn få nok av saker som bekrefter religionens trussel mot frihet, livsutfoldelse og sunn fornuft, enten det nå handler om kvinners tildekkelse eller motstand mot bruk av kondomer i aidsbekjempelsen.

Kulturkonflikt er ikke noe nytt tema for Kirken. Det ligger allerede latent i den kristne tros egenart, der oppbruddet og vandringen mot det lovede land er et av grunnmotivene. Hva syntes vel de øvrige innbyggerne i Karan da Abraham brøt opp? Så de på det som så veldig lurt? Hva tenkte de om hans Gud? Var det riktig å si farvel til huset og landet og dets guder på denne måten?

Abraham var Guds utvalgte blant alle folkeslag, men samtidig gjaldt løftet Gud ga Abraham også Karans folk. De ble ikke gjort til Guds fiender selv om Abraham ble Guds spesielle venn. Det er heller ikke våre samtidige, Guds løfte til Abraham strekker seg også ut til dem.

Vi kan forbanne vår samtid med alt som hører med i den, men det er allikevel den samtid Gud har satt oss i. Det er i denne sammenhengen vi er kalt til å virkeliggjøre det oppdrag han har gitt oss. Det gir livet dybdeimensjon. Vi lever her og nå fordi Gud vil

Studenthybel, overnatting og møtelokaler i Oslo

Er du ung kvinne og trenger studenthybel i Oslo?

Trenger du et rimelig og godt sted å overnatte sentralt i Oslo?

Leter du etter et hyggelig møtelokale?

Sta. Katarinahjemmet er et dominikanerinnekløster sentralt i Oslo. Klosteret er grunnlagt i 1928 for å skape et katolsk miljø og gi rom for et møte med Kirken både for enkeltpersoner og for grupper.

Sta. Katarinahjemmet, Gjørstadsomt 9, 0367 Oslo
Tlf: 23 21 54 10 – katarinahjemmet.katolsk.no

Broen trenger din støtte!

Broen-redaksjonen får mange positive tilbakemeldinger fra leserne. Samtidig har kostnadene ved bladet blitt betydelig større de siste årene. Opplaget er stigende. Den klart største utgiften er porto. Mens trykkekostnadene er stabile, øker portoutgiftene, ikke bare totalt sett, men også per blad da porto nå også er momsbelagt. Oslo katolske bispedømmene har båret alle utgiftene med Broen de siste årene og også stilt kontorplass gratis til rådighet.

Bladet er et prioritert område for biskopene, men den økonomiske belastningen er tung. Gaveinntektene gikk betydelig ned da innsticket i bladet begynte å reklamere for andre måter å støtte Kirkens økonomi på. Flere av våre lesere har sannsynligvis valgt dette i stedet for å gi støtte øremerket Broen.

Det kom ut 6 nummer med 28 500 i opplag i 2008 = 171 000 blader. Kostnadene per blad er derfor ca. 8 kroner, og bispedømmets underskudd per blad ca. 6,50.

OKBs totalunderskudd på Broen i 2006 var 695 277,61; i 2008 var dette økt til hele 1 110 736,76. Dette er for mye. Vi appellerer derfor til våre leseres sjenerøsitet. STØTT BROEN slik at vi kan fortsette å utgi et kvalitetsblad vi vet blir satt pris på.

Tusen takk til alle våre trofaste givere som de tre siste årene har gitt hele 929 314,76!

**Broens kontonummer er
3000.22.75321.**

Hva koster Broen? Et forenklet regnskap for de siste årene:

Inntekter	2008	2007	2006
Gaver/bidrag	235 616,30	303 187,96	390 510,50
Annonseinntekter	30 000,00	32 500,00	2000
Renter	334,76	188,17	120,14
SUM INNTEKTER	265 951,06	335 876,13	392 630,64

Utgifter	2008	2007	2006
Trykking	329 460,00	199 878,00	302 896,28
Giroer/innstikk	72 018,00	303 590	0,00
Porto	644 999,91	656 333,40	477 483,21
Lydbokkostnader	11 097,00	11 114,00	9 326,00
Lønn	303 136,57	308 078,33	283 650,27
Annet (teknisk utstyr med mer)	13 176,34	21 369,82	14 552,49
SUM KOSTNADER	1 373 887,82	1 500 363,55	1 087 908,25

OKBs underskudd på Broen

Inntekter minus utgifter	2008	2007	2006
	1 110 736,76	1 164 487,42	695 277,61

Merknader:

1. Giroer/innstikk blir trykket opp i stort opplag av gangen, derfor var det ikke utgifter til dette i 2006. Posten trykking og giroer/innstikk for 2007 må sees i sammenheng, den ene posten har for liten sum, den andre for stor.
2. Lønnskostnadene er i realiteten betydelig lavere. På Broens budsjett står også utgifter til layouttjenester som kommer andre OKB-kontorer til gode.

HHØ

Broen takker!

Takk for gode bidrag fra våre lesere
i januar (1.750,-) og februar (15.185,-)!